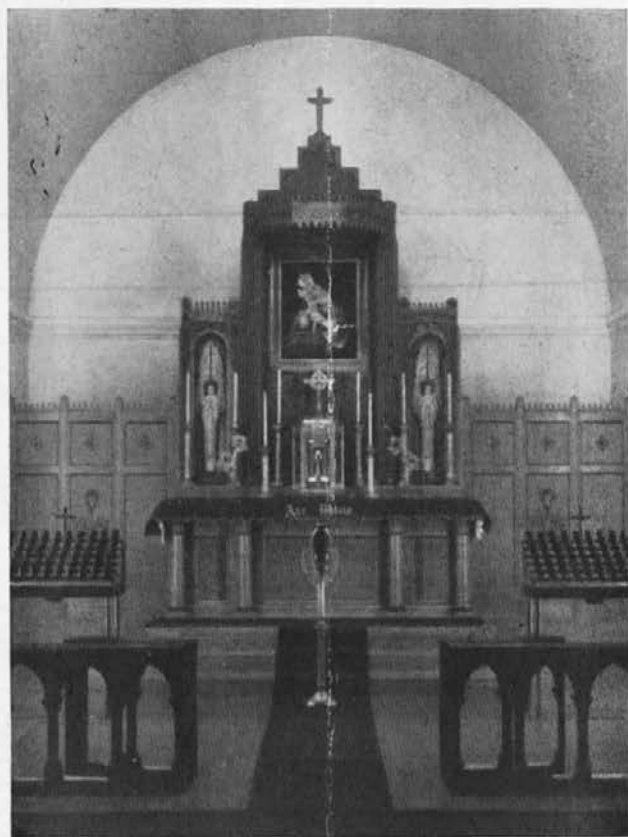

Ave María

APRIL, 1942

LEMONT, ILL.

LETNIK 34

AVE MARIA

Published by

**THE SLOVENE FRANCISCAN FATHERS,
LEMONT, ILLINOIS**

in the interest of the Franciscan Commissariat of the Holy Cross.

Subscription Price: \$2.50 per annum. — Naročnina: \$2.50 letno.
Izven U. S. A. \$3.00.

Editors:	AVE MARIA	Managers:
Rev. Alexander Urankar Rev. Aloysius Madic	P. O. Box 608, Lemont, Illinois Telephone: Lemont 494	Rev. Bono Borgola Bro. Robert Hochevar

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

Naročnikov in dobrotnikov se spominjamo v lemontskem samostanu v vseh svojih molitvah, pri sv. mašah in drugih duhovnih opravilih. Opravimo pa zanje tudi sveto mašo in sicer vsako prvo sredo v mesecu.

Printed by
SERVICE PRINTERS
Lemont, Illinois

AVE MARIA

April, 1942—

—Letnik XXXIV

KOLENDAR ZA MESEC APRIL

1	Sreda		Sv. Juda Tadej
2	Četrtek	≡	Veliki
3	Petek	≡	Veliki
4	Sobota		Velika
5	Nedelja		Vel. Noč
6	Ponedeljek		Sv. Celestin
7	Torek		Sv. Viljem
8	Sreda		Sv. Dionizij
9	Četrtek		Sv. Marija Egiptovska
10	Petek	≡	Sv. Ecehijel
11	Sobota		Sv. Leon
12	Nedelja		Sv. Julij
13	Ponedeljek		Sv. Hermenegild
14	Torek		Sv. Justin
15	Sreda		Sv. Kristina
16	Četrtek		Sv. Bernardka Lurška
17	Petek	≡	Sv. Aniceta
18	Sobota		Sv. Apolonij
19	Nedelja		Sv. Elfegij
20	Ponedeljek		Sv. Marcellin
21	Torek		Sv. Anzelm
22	Sreda		Sv. Soter
23	Četrtek		Sv. Jurij
24	Petek	≡	Sv. Fidelis
25	Sobota		Sv. Klitus
26	Nedelja		Križev.
27	Ponedeljek		Sv. Kanizij
28	Torek		Sv. Pavel od Križa
29	Sreda		Sv. Peter Mučenec
30	Četrtek		Sv. Katarina Sijenska

Tvoja naročnina na naš list je seme, ki naj nekoč obrodi sad v vinogradu Gospodovem. Koliko je dijakov, ki bi radi študirali, pa nimajo sredstev. Samostan v Lemontu je šola fante, ki so si zaželele službe altarja. Sedaj razumeš: Ave Maria utira pot slovensko-ameriškim študentom. Tvoja žrtev za naročnino našemu listu je torej žrtev dana Gospodu.

Slovenci. Naš narod prenaša strahoto zapuščenja in trpljenja. Naša duša je žalostna kot Gospodova do smrti.

Tujci so razdelili našo zemljo kot vojaki Gospodovo obleko. Zdi se, da moramo piti kelih trpljenja do dna.

Ali naj obupujemo? Ako je kedaj veljalo, tedaj velja za nas, da gremo skozi trpljenje k vstajenju.

Pride čas, ko se uresniči pesnikova beseda, beseda Gregorčiča: **le vstani borni narod moj, do danes v prah teptan, pepelni dan ni dan več tvoj, tvoj je vstajenja dan.**

Ali ni surova sila Nemcev in Italijanov podobna nasilju nad našim Gospodom? Toda lagala je krivičnost sama sebi in podlegla pravici in resnici.

Kaj naj storimo za dan našega Vstajenja?

Trinajst sto let smo Slovenci vzdržali na svoji zemlji pred nasilji zatiravcev, tudi sedaj moramo. Prva modrost je vztrajnost. Prva modrost potrpljenje.

Težko bo prenašati križ, težko zadržavati solze in stisnjeno pest, toda

treba je. Treba bo ohraniti mirno kri in živce.

Zlasti pa ne sme biti nikogar, ki bi kakorkoli obupaval. Nikogar ne sme zapeljati stiska srca, da ne bi videl sijaja vstajenja.

Obupavanje bi bilo izdajstvo.

Na tisti dan mislimo vsi, ko bo tujec pregan iz naše zemlje, za tisti dan bomo pripravljeni vse žrtvovati.

Svoboda in zedinjenje celega slovenskega naroda, to je cilj, ki zanj vsi živimo.

Od zgodovinskih tal pod Velikim Klekom v Korotanu do našega Jadrana, od straže Hrvaške in od ravnin proti Blatnemu jezeru pa do vinogradov laških v Beneški Ravlini, to bo naša združena in svobodna Slovenija, ko pade krivica in nasilje.

Velika je trenutno moč sovražnika. Toda ne pozabimo, da se dviga proti njemu celi svet. Svet tistih, ki vedo, da je življenje vredno tega imena le, če so zagotovljene človeške pravice vsakomur.

V zaupanju na zmago velikih demokracij, trdno verujemo, da velja tudi o naši domovini slovenska beseda pesnikova:

“Tja bomo našli pot, kjer naroda sinovi si prosto volijo vero in postave.

Izvečki iz govora, ki ga je imel Rev. Gabrovšek, pomožni delavec jugoslovanske vlade v Londonu, po radiju iz Egipta.

ZA ŽALOSTNO OBLETNICO...

Naročil mi je oče urednik, da naj kaj sporočim za list takega, kar bi naj bilo primerno za obletnico silnega poloma v naši domovini za morjem.

Veseli me, da hoče tudi Ave Maria proslaviti — recimo rajši: objokovati — tisto obletnico... Ne da bi objokovali obletnico slavnega odpora Jugoslavije. Ne, tega kljub vsem težkim posledicam ne moremo. Na tisti odpor Hitlerju moramo kljub vsemu biti ponosni. Žal pa, da je temu ponosu primešanih toliko bridkih čustev, toliko grenkih spominov na to, kar je sledilo in še kar ne prestando sledi...

Da, še kar neprestano! Saj bi človek skoraj dejal: Kaj boš z obletnico, ko se obeta velika noč 1942 še bolj strašna kot je bila ona 1941...

Toda treba je vzeti srce pod pazduho in ga stisniti s komolcem, da ne pride preveč do veljave. Tako naredimo in pogledjmo, kaj bi se dalo takega povedati, da bi bilo vsaj nekoliko novo.

Res, kaj povsem novega je težko najti. Poročila sicer prihajajo neprestano po vodi in po zraku, in po zraku zopet potom radia in potom letal, toda večinoma so poročila drugo drugemu enaka. Kako podrobnost še vedno razbereš iz njih, to je res. Je

pa tudi res, da jo naši časnikarji brž pograbiijo in objavijo. Vendar poskusimo nekaj najti.

Neka nova zanimivost je vsekako slika slovenskih frančiškanov, ki je priromala čez morje, in jih kaže ravno dan pred njihovo osvoboditvijo v Požegi. Toda o tem pišem na drugem mestu.

Potem pripoveduje o ženi in sinovih ministra Snoja, da so vsi v Ljubljani. Enako oba njegova brata, duhovnika. Sestra je nekje blizu Ljubljane. Je nuna in ji je ime s. Benigna. Hodi v gimnazijo. Vsem še kar primereno gre.

Ministrov rodni dom v Zagorju je pa — pal med raz-

Nemec mu je mater ubil. Dnevna žaloigra v Evropi.

Nedavno je pa prejel g. minister Snoj pismo s Hrvatskega, ki mu sporoča o usodi njegovih najbližjih. In zraven je nekaj opazk, ki so po svoje značilne. Samo škoda, da pismo ni datirano. Če bi bilo, bi se dalo vse lažje porazvrstiti in pravilno razumeti. Najbrž je pa za vsak slučaj bolj varno, da ni nobenega datuma. (Pismo ni prišlo po pošti...)

Najprej pravi pisavec, da je pred kratkim govoril s človekom, ki je prišel iz Ljubljane. Tam je še vse precej mirno in dosti dobro. Tudi velikega pomanjkanja ni. Treba je le denar imeti...

bojnik. Z njim ministrova oče in mati. Morala sta v Srbijo. (G. minister ima neka druga poročila, da sta se vrnila v Ljubljano, vsaj tako je bilo namignjeno. Tu se samo poroča, kako je bilo, ko sta bila pregnana.) Ustavila sta se na potu v Srbijo na Hrvatskem in sicer na Visokem. Tam so jima postregli hrvatski frančiškani in šolske sestre. (Ko je minister Snoj to bral, je dejal: Tudi v tem slučaju se je izkazala frančiškanska in sesterska zlahta... Stric mu je namreč frančiškan oče Benigen, sestra frančiškanska sestra Benigna...) Niso jih pa

Poljske matere z novorojenčki v podzemskih kletah.

mogli obdržati tam, ker je pristiskala nemška pakaža. Morala sta v srbsko Požego. Za koliko časa, ni znano.

Dalje pravi pisec pisma, da so Srbi jako lepo sprejeli Slovence. O tem smo sicer že od drugod slišali, pa človeka veseli, če znova najde stvar potrjeno. Od maja do julija je šlo največ transportov iz Slovenije tja dol. In takrat so Srbi, pravi to pismo iz Hrvatske, nabrali 50 MILIJONOV (petdeset torej in sicer MILIJONOV!) Dinarjev med seboj za slovenske izgnance. To je bilo v šuma-

diji. Izgnancev je bilo takrat okoli 30.000. Kljub temu so se Srbi zarekli, da ne bodo pustili Slovencev stradati. Zadnji zalogaj kruha da bodo z njimi delili . . .

(Iz tega bi se mnogi naši "srbožeri" lahko nekaj naučili. In tudi tisti naši, ki pravijo, da je pomoč domovini in iz nje pregnanim Slovencem nepotrebno delo . . .)

Pismo nadaljuje: Sam Bog pa ve, kako je danes v tistih krajih okoli Požege in Užič in Čačka, kjer je bilo toliko Slovencev takrat. Pozneje so se tam okoli vodile

velike borbe in cele vasi so bile požgane. Zdaj je jako težko od tam dobiti poročila. (Borbe seveda med četniki in okupatorskimi vojaki.)

In še pove pismo: Izseljevanje Slovencev se še vedno nadaljuje. Sprva v Srbijo, potem na Hrvaško in v Bosno, zdaj pa na Nemško. V Srbiji jih je največ iz mariborske okolice in Savinjske doline, pa tudi precej kmečkega prebivalstva od Kranja, Kamnika in Škofje Loke. Krško polje je popolnoma izpraznjeno. Zdaj se enako sistematično vrši izseljevanje na levem bregu Save. V Savinjsko dolino so spravili Kočevarje. V novejšem času odhajajo Slovenci na Saksonsko, v Šlezijo, v Brandenburg in v vse mogoče industrijske centre, zlasti kjer bi utegnili biti najbolj izpostavljeni bombardiranju. Moške posebe, ženske posebe, otroke posebe . . .

Tako je naša obletnica tu še vedno vsa in cela v znamenju — Velikega Petka. Dolga dolga — Kalvarija . . . Še vedno pa ostane upanje. Mora ostati. Že narava sama nas k temu priganja. Kolkokrat smo čuli: "Ves narod ne umrje kar tako. Slovenci so v teku stoletij že silne težave prestali. Pa so jih spet in spet preboleli. Pa so se spet in spet dvignili izpod razvalin. Mislite na Turke in njihove navale v Slovenijo . . . Slovenci bodo tudi to preboleli, kar se sedaj med njimi godi . . ."

Da, že po naravi, pravim. Ne moremo se vdati misli na narodno smrt!

FRANČIŠKANI, 3 mesece zaprti od Nemcev, slikani on dan pred oprostivjo v Slav. Požegi s svojim provincijalom dne 21. julija 1941.

	1	2	3	4	5	6	7	
8	9	10	11	12	13	14	15	
	16	17	18	19	20	21	22	
		23	24	25	26	27		

1. br. Rok Stele, 2 br. Adjut Stanošek, 3 br. Rufin Saje, 4. br. Didak Berlic, 5. br. Solan Zelnik, 6 br. Fabijan Juteršek, 7. br. Aleš Ogorevc, 8 br. Vrtovc (Jezuit), 9. br. Osvald Rogale, 10. P. Vladimir Bobek, 11. P. Krizogon Tišlar, 12. P. Kasijan Farič, 13. P. Kornelij Gorše, 14. P. Ildefonz Langerholz, 15. P. Lacko Pintar, 16. P. Benvenut Winkler, 17. P. Dominik Nabernik, 19. P. Gabriel Planinšek, 19. P. Gracijan Heric, 20. P. Gratus Kostanjšek, 21. P. Hubert Marovt, 22. P. Rupert Suhač, 23. P. Anastaz Bajuk, 24. P. Pelagij Majhenič, 25. P. Fortunat Zorman, 26. P. Urban Grgurič, 27. P. Mohor Horvat.

Slika, ki jo vidite tu, kaže nekaj slovenskih frančiškanih v nemškem ujetništvu. Bolj natanko povedano, na predvečer njihove osvoboditve. Toda pojdemo po vrsti.

Slovenska frančiškanska provincija je imela sedem postojank na ozemlju, ki so ga po razpadu Jugoslavije zasedli Nemci. Iz štirih po-

SE JIM JE ŠE KAR DOBRO IZŠLO

stojank so frančiškani pravočasno zbežali, oziroma so bili takoj pregnani v Ljubljano. Tisti kraji so: Brezje, Kamnik, Brežice in Rocno

pod Šmarno Goro. Natančnejših podatkov o tem nimamo, razen, kar nam je vedel povedati takoj po svojem prihodu v Ameriko P. Kazimir.

Drugače se je godilo frančiškanom v Mariboru, pri Sv. Trojici v Slovenskih Goricah in v Nazaretu v Savinjski dolini. V teh treh samostanih so redovniki postali nemški

ujetniki in so bili tri mesece zaprti, oziroma obsojeni na težko delo.

Zopet nimamo podrobnosti za vsak kraj posebej. Največ nam je znanega glede onih v Mariboru. P. Kazimir je prinesel sliko, ki nam je pokazala nekatere frančiškane pri težkem delu. Tiste slike se gotovo še spominjate. Poleg tega tudi vemo, da so morali podirati pravoslavno cerkev v Mariboru . . . Druge so pa med tem menda vlačili po raznih zaporih, dokler niso nekoč v juliju preteklega leta vseh skupaj poslali v Požego v Slavoniji.

Kako in zakaj je do vsega tega prišlo, ni mogoče povedati. Morda še pridejo podrobnejša poročila, toda za enkrat jih ni.

Ko je p. provincijal v Ljubljani zvedel, da je toliko število njegovih sobratov v Požegi, si je izposloval dovoljenje, da jih obišče. Posrečilo se mu je. In ko je dospel v Požego, je naredil nadaljnje korake, ki so bili tudi uspešni. Hrvatska vlada mu je dovolila, da sme s svojimi redovniki poljubno razpolagati. In tako se je zgodilo, da jim je po treh mesecih trdega ujetniškega življenja zasijala — vsaj relativna — svoboda.

P. provincijal jih je najprej zbral okoli sebe in dal narediti sliko, pač v "večen" spomin. Kako je slika dospela sem k nam, da jo lahko Ave Maria prinaša, o tem je bolje — tiho biti . . .

Oglejmo si jo! Razen enega jezuitskega brata so vsi na njej slovenski frančiškani iz samostanov Maribor, Sv. Trojica in Nazaret. Pisavec teh vrstic pozna vse do zadnjega osebno, eden ali drugi bo pa znan tudi kake-mu naročniku našega lista.

Pred vsem opazimo na sliki tiste, ki so bili tudi na sliki p. Kazimirja. Na primer P. Gratus Kostanjšek, P. Gabrijel Planinšek in P. Dominik Nabernik, brat Didak . . . Kdor je poznal prve tri pred par leti, lahko na prvi pogled vidi, kako jih je izdelalo . . . P. Gratus ima na oni prvi sliki še vse lase, tukaj je videti popolnoma plešast. Gabrijel je videti osivel do zadnjega lasu. Glede Dominika pa posebej piše provincijal: Njega je najbolj izdelalo. Saj je mož tudi že star. Vendar se je sedaj že precej popravil . . .

Mnogi boste pa najbolj poznali P. Benvenuta Winklerja na levem koncu prve vrste. Njegova usoda v tistih treh mesecih nam ni znana. Da je bila trda, nam pove njegov obraz. Da ste vi videli moža pred dvema letoma in pol v Ljubljani, ko je obhajal šestdesetletnico! Človek bi rekel, da mu je bilo le kakih 45 let. Lasje polni in lepo črni, kakor bi jih iz škatljice vzeli! Pa jih sedaj iščite na njegovi polni luni. . . O, je moral dečko doživeti čudne reči!

Kar se tiče mlajših na sliki, bi dejal, da so dobro

vzdržali. Večinoma jim ni kar nič poznati, da so šli skozi težke čase. Tudi obleko so nekateri nekje iztaknili prav paradno.

Drugi dan po slikanju jih je provincijal porazdelil po raznih hrvatskih samostanih in po tistih slovenskih, ki so še ostali nedotaknjeni. Za vsakega vemo sedaj, kje je, pa to bi naše bralce ne zanimalo.

Kljub temu, da sočustvujemo z njimi, je vendar treba reči tako kot pravi napis nad tem člankom: Se jim je še kar dobro izšlo. Če pomislimo na to, kako je zadelo stotine svetnih duhovnikov, še bolj pa tisoče in tisoče slovenskih družin: mož, žen, fantov, deklet, otrok . . . o, potem vsi tu naslikani lahko zapojejo po desetkrat na dan TeDeum — in mi se jim lahko pridružimo.

Hvala Bogu, da so ti naši sobratje na svobodi! Toliko bolj pa mislimo na vse one, ki so še zaprti po raznih ječah v Sloveniji in razkropljeni po vsej Evropi brez tolažbe, brez upanja na skorajšnjo svobodo, morda brez obleke, brez hrane, brez . . . brez . . .

Kako radi bi prinesli slike teh nesrečnih in vzbudili zanje iskreno sočustvovanje. Toda samo to sliko smo dobili in samo ta naj bo priobčena, da spregovori kako besedo na srce nam, ki se ne zavedamo, kaj imamo, ko nam je — hvala Bogu — še vedno dobro . . .

SLOVENSKE LITANIJE, KI SO JIH SESTAVILI PREGNANI SLOVENSKI DUHOVNIKI

Neskončnodobri nebeški Oče, vladar in sodnik vseh narodov, poslušaj milostno najglobljo prošnjo slovenskega naroda, ki vpije k Tebi v največji stiski in trpljenju svoje zgodovine.

Gospod usmili se slovenskega naroda,
Kristus usmili se slovenskega naroda,
Gospod usmili se slovenskega naroda,

Bog Oče nebeški, ki si usvaril vse narode, usmili se nas

Bog Sin Odrešenik Sveta, ki si odrešil vse narode, usmili se nas,

Bog Sveti Duh, ki si na binkoštno nedeljo posvetil vse jezike in v katoliško Cerkev poklical vse narode, usmili se nas,

Sveta Trojica, en sam Bog, ki te slovenski narod moli že nad tisoč let, usmili se nas,

Jezus učlovečeni Sin božji, usmili se nas

Jezus Odrešenik sveta — usmili se nas

Jezus, Kralj vseh narodov, Jezus zmagovalec vseh peklenskih, sil usmili se nas

Marija Pomagaj, Kraljica Slovencev, prosi za nas
Marija Pomagaj, Upanje taboriščnih in vojnih ujetnikov,

Marija Pomagaj, upanje izgnancev in beguncev,

Marija Pomagaj, upanje obupajočih,

Mati božja, ki te častimo na Brezjah,

Mati božja, ki te častimo na Ptujski gori,

Mati božja, ki te častimo v baziliki Matere Milosti v Mariboru,

Mati božja, ki te častimo v rajhenburški baziliki,

Mati božja, ki te častimo pri Gospe Sveti,

Mati božja, ki te častimo na Svetih Višarjah,

Mati božja, ki te častimo na Sveti Gori,

Mati božja, ki te častimo na naši božji poti v Lomontu,

Mati trpečih,

Mati ubogih,

Zalostna Mati božja,

Tolažnica žalostnih,

Devica mogočna,

Rešiteljica jetnikov,

Sveti Jožef, zavetnik slovenskih dežel,

Sveti Jožef, mogočni priprošnjik v pomanjkanju, izgnanstvu in v vseh časnih stiskah,

Sveti Jožef, zavetnik beguncev,

Sveti Mihael, mogočni varuh izvoljenega naroda in Katoliške Cerkve,

Sveti Rafael, zavetnik izseljencev,

Sveti Angel, varuh slovenskega naroda,

Vsi sveti Angeli, varuhi Slovencev in Slovenk,
Sveti Viktorin, ptujski škof in mučenec,
Sveti Maksimiljan, škof in mučenec v Celju,
Sveti Maksim, ljubljanski škof in mučenec,
Sveti Just, tržaški škof in mučenec,
Sveti Mohor in Fortunat, oglejska mučenca,
Vsi sveti mučenci, ki ste na slovenski zemlji trpeli in umrli,

Sveti Modest, apostol koroških Slovencev,
Sveta brata Ciril in Metod, apostola Slovanov,

Sveta brata Ciril in Metod, apostola Slovencev,

Sveti Severin, škof in mučenec panonski,

Vsi sveti misijonarji, ki ste razširjali Kristusovo vero med Slovenci,

Sveta Ema, prva slovenska svetnica,

Sveta Ema, tolažnica Slovencev v dobi zasužnjenja,

Vsi sveti ustanovitelji redov, ki so delovali med Slovenci,

Vsi sveti redovniki in redovnice, ki ste živeli v samostanih na slovenskem ozemlju,

Božji služabnik Anton Martin Slomšek, škof in veliki učenik Slovencev,

Božji služabnik Friderik Irenej Baraga, največji slovenski misijonar,

Vsi sveti škofje in duhovniki, ki ste delovali med Slovenci,

Vsi v sluhu svetosti umrli Slovenci in Slovenke,

Vsi globokoverni slovenski očetje in svetniške matere, ki ste zaspali v Gospodu,

Vsi umrli vzorni slovenski mladeniči in mladenke ter nedolžni otroci,

Vsi zveličani Slovenci in Slovenke,

Vsi slovanski svetniki in svetnice božje,

Vsi svetniki in svetnice božje, ki so vam posvečene slovenske cerkve in oltarji,

Vsi krstni in birmski zavetniki Slovencev in Slovenk,
Sveti Juda Tadej, pomočnik tistih, ki že obupujejo,

Vsi svetniki in svetnice božje,

Pomagaj, Gospod, slovenskemu narodu v njegovi največji stiski, prosimo te sliši nas

Ohrani nam našo edino pravo katoliško vero, prosimo . . .

Ohrani nam naš mili materinski jezik,

Ohrani nam našo lepo slovensko domovino,

Vrni nam naše slovenske duhovnike,

Vrni nam naše narodne voditelje in vzgojitelje,

Vrni nam naše izgnane brate in sestre ter ujetnike,
Zberi razkropljeni slovenski rod,

Daj nam vodnikov po Tvoji volji,

Daj nam svetniških narodnih voditeljev,

Daj nam duha edinosti, požrtvovalnosti in krotkosti,

Daj nam za našim velikim petkom vziti velikonočno sonce verske in narodne svobode,

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, prizanesi slov. narodu!

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usliši slov. narod!

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usmili se slov. naroda!

MOLIMO

Neskončno dobri, nebeški Oče, skesano priznано, da smo zaslužili to strašno preizkušnjo: hudobni radi svojih velikih grehov, dobri ker so bili premalo dobri, da bi mogli biti luč in kvas sodobnega sveta.

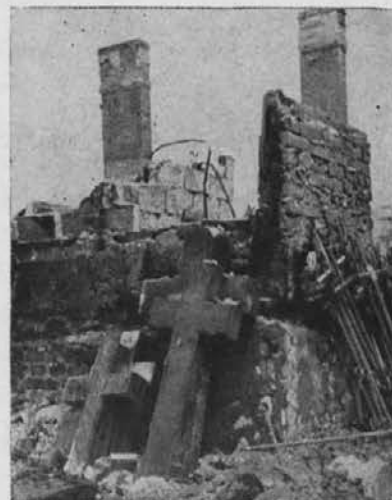
Pozabili smo na tvojo prvo zapoved: Ljubi Boga nad vse, zapustili smo Tebe edinega pravega Boga, ter začeli služiti mamonu. Mnogi so zapustili nauke tvoje Cerkve in se začeli vdajati naukom novega paganstva. Mnogi so te žalili dan za dnem z bogokletjem, pijančevanjem in nečistostjo.

Pozabili smo na tvojo drugo največjo zapoved: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Siromakov in ubogih nismo ljubili kot Kristusovih bratov in sester. Mnogi so Te tudi iz našega naroda žalili z vnebovpijočim grehom odiranja in zatiranja delavcev, ubogih in sirot. A sedaj glej predobri nebeški Oče Ti v zadoščanje za vse pregrehe darujemo vse trpljenje sedanjega časa, ki ga hočemo prenašati vdano v voljo božjo.

Slovesno Ti obljubljam, da se hočemo s Tvojo pomočjo zvesto držati Tvoje zapovedi. Obljubimo Ti, da ne bomo več služili dvema gospodoma, ampak samo Tebi edinemu pravemu Bogu. Ne bomo se udajali naukom novodobnega poganstva, temveč se bomo zvesto držali naukov svete Cerkve. Z vso močjo se bomo trudili, da Te ne bomo več žalili z bogokletjem, pijančevanjem in nečistostjo, vse ljudi bomo ljubili kakor Kristusove brate in sestre, z vso močjo se bomo trudili, da bo v naši svobodni domovini vladal krščanski družabni red, v katerem bodo vsi posamezniki in stanovi prišli do svojih pravic kot udje enega telesa.

Ti pa predobri nebeški Oče, radi zasluženja tvojega Sina Jezusa Kristusa, po priprošnji Matere božje, srednice vseh milosti in po priprošnji vseh angelov in svetnikov, se usmili našega naroda. Spomni se, da menda ni naroda, ki bi bil Tebi v čast sezidal toliko cerkva po gričih in dolinah, postavil toliko kapelic in svetih znamenj, ob cestah in potih ter prepeval toliko lepih pesmi tebi v čast kot naš slovenski narod. Odpusti mu grehe, kakor si tolikokrat odpustil svojemu izvoljenemu narodu, prikrajšaj mu dneve trpljenja in daj, da se bo kmalu ves slovenski narod slovesno posvetil Kristusu Kralju in Mariji Pomagaj, kraljici Slovencev, ter zapel veličastni: Tebe Boga hvalimo za versko in narodno svobodno Slovenijo. Po Gospodu našem Jezusu Kristusu Tvojem Sinu, ki s Teboj živi in kraljuje v edinosti svetega Duha, Bog na vekov veke. Amen.

Prošnja za škofijsko potrditev te lepe, ganljive molitve je že bila vložena. Slovenci, z ponižnejšo molitvijo ne morete stopiti pred Boga, ko prosite za uro vstajenja slovenski domovini. Poslužite se je. Prepišite jo in jo dajte tudi drugim rojakom, ki morda niso naročeni na naš list. Vsakemu naročniku lista bo še posebej poslan iztisek teh slovenskih litanij. Zavedajmo se, da so jih sestavili naši ubogi begunci in ujetniki-duhovniki. Z njimi naj se strne tudi naš glas proti nebu. Ni Bog, da bi ne bili uslišani. To bo tudi oficijelna molitev duhovne vojske, ki jo je napovedal v marčevi številki lista P. Kazimir Zakrajšek. Pošljite nam takoj karto in naznanite svoje ime, da vpišemo Vaše ime v seznam vseh teh duhovnih vojakov. Kot smo rekli zadnjič: imena vseh, ki bodo to molitev opravljali, bodo zapisana v posebni knjigi, ki jo bomo izročili Materi božji na Brezjah na prvem slovenskem romanju na Brezje.

Še mrtvi so Nemcem na poti: razdejano pokopališče.

DESET SLOVENSKIH ZAPOVEDIH

Sestavljeni po nasvetih našega odličnega vodnika g. ministra Snoja, ki jih po svojih shodih široma Amerike daje vsem slovenskim rojakom.

Veruj v vstajenje svojega naroda, ker veruješ v moč pravičnosti in poštenosti.

Ne imenuj po nemarnem imena svojega rodu, z nezaupljivimi besedami, z malodušnostjo in lenobo za narodno delo.

Posvečuj svoj jezik z spoštovanjem, posvečuj narodne slovenske tradicije in bodi ponosen, da si otrok majhnega naroda po telesu, pa velikega po duši.

Spoštuj svojega očeta in mater s tem, da boš zastavil vse svoje sile v to, da mu ob strani stojiš v tej hudi uri, ki je prišla nad nju, da mu denarno pomagaj, prispevaj k pomožni akciji.

Ne ubijaj svojih bratov Hrvatov in Srbov s klevetanjem, očitanjem in natolcevanjem.

Ne prešuštvuj z Germanijo in Italijo in vsemi sovražnimi tujci, ki kalijo pogled naših oči, blatijo in kužijo našo zemljo. Proč z vsem, kar je njihovega, drži se vsega, kar je domačega, slovenskega, jugoslovanskega.

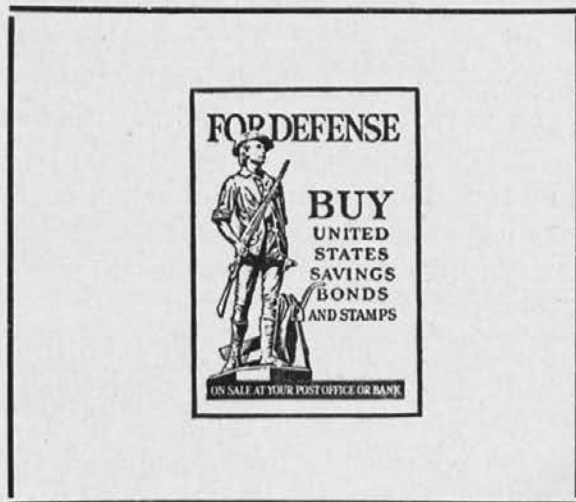
Ne kradi z Nemcem in Italijanom slovenske svetinje, slovenske žrtve in slovensko delo. Tat in ropar je vsak, kdor z našim sovražnikom žakelj drži.

Ne pričaj po krivem zoper svojo domovino, njene sinove in njene hčere z svojim brezbržnim srcem in opravljenim jezikom. Glej, da boš z delom po-

kazal svojo ljubezen do domovine. Z deli duhovnega in telesnega usmiljenja bolj, kakor z jezikom. Prazne besede in govori po odrih so manj dobrodošli kot pošteno delo in dejavna propaganda.

Dasi si Amerikanec, si še vedno slovenskega rodu. Delaj za Ameriko, s tem delaš za svojo domovino, ker se tudi Amerika bori za našo stvar, ko se bori za pravico svojo. Delaj za Slovenijo in Jugoslavijo, delaj s tem, da ustvarjaš javno mnenje med Američani, javno mnenje o imenu našega naroda, o pravicah našega naroda, o tisočletni pravdi našega naroda.

Ne želi si tujega blaga nemške kulture in laške perfidnosti. Narodu našemu ni treba biti sram, ustvarili smo si svoje ognjišče po streho jugoslovansko, samo ob tem ognjišču se lahko grejemo in samo pod to streho se bomo počutili domače. Tudi po koprivah napačne svobode ne segaj, da se ne boš opekeli, kot so se spekli bratje Hrvati in še naše narodno telo pokrili z infekcijo tujih rož. Madež jugoslovanske nesloge, needinosti in narodne prepirljivosti naj za vselej izgine iz naših src.

OB OBLETNICI

D Miha Krek, podpredsednik jugoslovanske vlade, je imel ob priliki obletnice smrti dr. Anton Korošca govor, ki je vreden, da ga priobčimo. Te lepe besede je govoril dr. Krek:

“Oče naš! Nad dva milijona slovenskih sirot ob Vašem grobu kleči; trdno sklenjeno se za roke držimo. Med solzami in ihtenjem ranjenih src Vam za trdno obljubljam vedno hoditi po potih, ki ste nam jih odprli, za cilji, ki ste nam jih kazali.

Tako nekako smo se pred letom na današnji dan poslavljali od umrlega voditelja slovenskega naroda dr. Antona Korošca.

Ob prelomu naše zgodovine nas je vodil. Nenaravni tuji jarem je zlomil. V narodno svobodo je vrata odprl. V Jugoslaviji je slovensko ime utrdil. Do najvišjih vrhov je naše družabno in kulturno življenje izgradil. Njegova doba je največ po njegovi osebni zaslugi najbogatejše življenje slovenske narodne družine.

Toda on ni nikoli gledal nazaj. Nikdar ni v spominih živel. Ni o njih mnogo govoril, ne pisal. Le naprej so zrle njegove oči. V prihodnost je neprestano koval. Najlepše sledimo njegovemu zgledu in želji, če ob njegovi podobi tudi danes, v to strašno temo, ki je po njegovi smrti pokrila vso slovensko zemljo, kličemo novo upanje in novo ljubezen.

Upanje in ljubezen! Dve tako tuji besedi, dve lučki, ki jih je vihar ugasnil, dva plamena tako topla, pa jih danes led pokriva. Slovensko upanje in slovenska ljubezen! Tako poteptana,

a tako zaželjena. Ob njih se je dr. Korošec grel. Od njih je vedno novih moči dobival, da je vztrajal, držal, vodil in premagoval nepregledne težave in ovire od skromnega prvega svita svojega javnega dela, preko viharjev in teme v bohotni sončni dan najvišjih in največjih uspehov slovenskega in jugoslovanskega državnika.

Materijalistične zmote, pagansko sovražstvo, ničvreden pohlep in napuh dveh narodov so danes opustošili Evropo, uničili našo domovino. Ali dokler je kak slovenski človek še živ, pa naj bo zunanost sveta še tako narobe, mora kliti in kleti slovensko upanje in slovenska ljubezen.

Zvestoba Slovencev ne gine, ne usahne. Zvestoba Slovencev je in bo učinkovita in zmagovita. Spet bo presekala gaz v svoje polno življenje in razlila blagodejno toploto novega življenja po vsej slovenski zemlji. Grozodejstva, ki jih dandanašnji prokleti sovragi počenjajo nad našo krvjo, bodo neizprosno rodila prokletstvo nad njimi samimi. Naš narod pa bo vstal.

Kako naj rabim milejšo besedo kot besedo prokletstva, če pa čujem, da so Nemci v preteklem mesecu po celih okrajih Slovenije pobrali otroke manj kot deset let stare. Ves svet naj čuje in se zgrozi: onim maloštevilnim slovenskim družinam, ki so pod nemškim režimom še na svoji zemlji ostale, so pobrali najmilejše, najmanjše neboljene do 10 let stare otroke in jih odpekljali neznano kam. Ves krik obupanih mater, prošnje staršev nič ne pomagajo. Niti toliko usmiljenja nimajo nacistični divjaki, da bi povedali, kje so otroci, kam so šli ž njimi, kaj ž njimi hočejo in kaj ž njimi delajo. Ali v vsem nemškem narodu ni nobene človeško

čuteče matere več, ali tam ni več občutlivega srca? Ali ni nikogar groza in stud?

Kako naj rabim kak drug izraz kot prokletstvo, če vem, da so Nemci iz enega samega kraja zopet pobrali dvesto slovenskih deklet in jih odvedli v nemško vojaško javno hišo? Če vem, da služi tam to pošteno, sveto slovensko življenje za pasjo hrano barabske in barbarske pohote? Če vem, da vsako dekle, ko je uničena in zlomljena, pobijejo kot okuženo žival?

Uničili so nam domove, oropali našim družinam zemljo in premoženje, može in sinove odvedli, razselili nas po Srbiji, Bosni, Poljski in Nemčiji. A še ni dovolj! Sedaj uničujejo še ostanke in klice slovenskega življenja. Kje so naši otroci, vpije danes smrtno ranjena slovenska mati; kje so slovenski otroci, vpijejo Slovenci v Ameriki in po širnem svetu; kje so nedolžni otroci, vpijejo kulturni ljudje celega sveta tja v nacistični brlog. Odgovora seveda ni. Saj ga niso dajali tudi Huni in Obri in Tatarji in Turki, a moderni Herodi so še grozovitejši kot ti stari barbari . . . Ali če je kje v Nemčiji še kaka človeška oblast? Če je morda kje med nacisti še kak človek, ponavljam še jaz ta klic no-coj: kje so slovenski otroci, javite staršem njihova bivališča! Ne kličite najstrašnejše kazni nad svoj narod z mučenjem in ubijanjem nedolžne mladine.

Po slovenski domovini divja smrt, nasilna smrt. Okrog 400 ljudi je bilo zadnji mesec ustreljenih in obešenih brez vsake krivde kot talci. Vodja civilne uprave Kučera jih ubija pod firmo komunizma. Pri tem pa dobro ve, da ne ubija komunistov, zlasti ne komunističnih voditeljev, ampak nedolžne slovenske ljudi.

V Trstu je bilo na povelje Mussolinija na smrt obsojenih 9 slovenskih mož in fantov radi zvestobe slovenskemu imenu. To so mirni slovenski očetje in družinski glavarji ter naši sinovi. Njihova mučeniška smrt in trpljenje njihovih 50 tovarišev, ki odhajajo v ječe, pomeni novo postajo dvajsetletnega križevega pota Slovencev pod Italijo in novo trnjevo krono slovenske narodne borbe v Istri, Trstu, Gorici in po celem slovenskem Primorju.

Nad ljubljansko provinco so Italijani razglasili preki sod in zapirajo v masah. Nihče, ne otrok ne stara žena, ni več varna domačega miru in življenja. Slovenska domovina, ki je bila vedno kraj pridnega dela in lepega rednega življenja, je spremenjena v pekel na zemlji.

In vendar ponavljam: zvestoba Slovencev bo zmagala. Le vero moramo ohraniti, upanje vzdrževati in muke naše posvečevati za vzvišene namene, ki jih poznamo in čuvamo v globinah nauk naših očetov v Boga in zmago Njegove pravice.

V hudih in viharnih razmerah je treba zapreti oči in ušesa vsem lažnim prerokom in lažnim mamam, v svoje prepričanje ohraniti pamet in mirno kri. Treba se je izogibati vsake nepremišljenosti. Čuvati vsako hišo, vsakega človeka, vsak košček slovenskega življenja in narodnega imetja. Borba mora biti smotrena, modra in previdna, predvsem pa enotna, če hočemo, da bo učinkovita in zmagovita.

Slovenski narod ne more pričakovati rešitve od nikoder drugod kot iz svoje moči in zmage Anglije, Amerike, Jugoslavije in naših zaveznikov. V kolikor se bo naša usoda od zunaj odločala, je v rokah in bo v rokah anglo-saksonskih

BREZDOMEČ. Relief slov. umetnika

velesil in nikjer drugod. Poudarjam: nikjer drugod! Vse drugo so prazne marnje, ki niso vredne ene kaplje slovenske krvi. Zatrpite vsa gibanja, prezrite vse poskuse, ki hočejo razdvojiti narodno borbo. Ne poslušajte nikogar kakor le svoje znane domače preiskušene narodne može in delavce, vsako partizanstvo in vsaka posebna špekulacija, ki deli narodne moči, je v današnjih razmerah izdajstvo. Skriti huj-skači, ki poedince neumno gonijo pred nacistične puške in vešala, izsiljujejo od vas denar in podporo, so brezvestni grobokopi naroda. Proč ž njimi, red v naše strnjene vrste! London poslušajte in bodite pripravljeni, da izvršite naročila svojega slovenskega narodnega vodstva. Borba mora biti in je strašna. Nadaljujemo jo ali moramo jo voditi kot enoten discipliniran in zaveden narod.

“POL OKRAJ – LJUB OKOL”

OD Trnovca do Guglja je bilo nekdaj že celo potovanje. Najprej je bilo treba premagati grič pri Urbanovcu, ki se mu je reklo Na Konfinu. Potem malo navzdol mimo Ta Zadnjega in Beča do Hrastenic. Od tam naprej je bila pred nami največja daljava skozi ožino Zakopajeka do Petriča in še nekaj korakov do Guglja.

Rad bi opisoval po vrsti vse zanimivosti, ki so nas srečavale na tej dolgi poti. Kaj bi se dalo vse povedati samo o češnovarjevem malnu ali celo o tisti stari apnenici, ki je kmalu za malnom samo napol obrasel kup kamenja še spominjal nanjo. Toda to ne spada v ta spis, zato je treba hiteti naprej in le toliko si vzamem časa, da povem: Potovanje od Trnovca do Guglja je v tistih časih trajalo skoraj pol ure.

Ne čudite se! Takrat nismo imeli avtomobilov in celo bicikli so bili redka stvar. Poleg vseh teh pomanjkljivosti pride v poštev še to, da sem bil jaz star komaj sedem let, moj brat Matija pa deset. Do Guglja je bilo torej resnično daleč in zdelo se nama je, da sva videla že pol sveta, kadar je prišlo dovoljenje, da smeva iti k Guglju pogledat.

In res ni bila majhna reč. Pri Gugljevih je bilo videti čudnih reči. Če bi hotel opisati vse po vrsti, bi bilo treba cele knjige. Zato se moram spet močno omejiti in povedati o enem samem čudesu.

Lepega nedeljskega popoldneva sva torej prišla z Matijčkom k Guglju. Čudna reč, nikogar ni bilo doma! Ni nama prišlo na misel, da sva sama kriva te nerodnosti. Seveda, pozabila sva bila poprej po telefonu poklicati in povedati, da misliva priti. Pa kaj boš, takrat sva bila še neumna in ameriške navade so bile za naju še daleč za luno. In če se prav ne motim, sva imela o telefonu še manj pojma ko o Ameriki.

Torej — nikogar ni bilo doma in hišna vrata so bila zaklenjena. Ravno nasproti hišnim vratom na drugi strani ceste so pa

vodile stopnice navzgor na "gank" in z ganka se je šlo na svisli in v druge take prostore. Brez posebnega dogovora sva šla po tistih stopnicah in sva sedla na gank. Od tam sva molče ogledovala tisoč Gugljevih zanimivosti in jih tiho zajemala vase. Da sva molčala, je bilo menda največ krivo to, da so bila hišna vrata zaprta, kar je pomenilo, da ne bova dobila tisto popoldne nič malice, ako bo ostalo pri tem . . .

Na zidu poleg vrat je visela starodavna "tabla" z napisom. Do tiste nedelje nisem bil nikoli opazil, da visi tam tabla. Še manj me je motila do tistih dob okolnost, da je bil na tabli tudi napis. Takrat je pa oboje stopilo prav živo pred moje oči. Nič čudnega. Prvič se je z ganka videlo tako naravnost na tablo, da je res nisem mogel zgrešiti. Drugič sem se pa ravno tiste čase učil brati iz bukev v domači šoli Trnovčevega očeta in sem poznal že vseh 25 črk. Ako sem si vzel dosti časa in se primerno potrudil, sem znal iz nekaterih črk že tudi besede narediti.

Takrat na ganku je bilo dosti časa in tudi zbranosti. Matija je samo gledal tja v čudni svet in si nalahno požvižgaval, jaz sem si pa vzel za nalogo, da si tisto tablo do dobra ogledam in doženem, kaj bi mi rada povedala.

Ni šlo ravno lahko, vendar sem v primeroma kratkem času bral:

Vas Log
Občina Polhov Gradec
Pol okraj
Ljub okol

Prvi dve vrstici sem tudi razumel hitro. Saj sem vedel, kaj je vas, kaj je Polhov Gradec, kaj je občina. Še najbolje sem pa vedel, kaj je Log.

Tretja in četrta vrsta sta bili za mojih sedem let pretrd oreh. Polokraj, Ljubokol — kaj na vsem svetu naj bi to bilo . . . ?

Moral sem poklicati na pomoč brata. Pa ta človek ni bil vedno pri pravi volji. Kar naprej je žvižgal, samo toliko je nakrivenčil zaokrožene ustnice da sem videl: Smeje se mi!

Še danes ne vem, če je sam pri sebi vedel, kaj pomeni Polokraj Ljubokol, ali se je pa

Sestro je nemška krogla vzela.

samo bolj učenega delal kot je v resnici bil. Mene je jezilo zasmehljivo živžganje in sem se na tihem zarekel, da ne bom žive duše več vprašal, kaj pomeni Polokraj Ljubokol, dokler se mi ne bo samo od sebe v glavi posvetilo.

Danes ne vem povedati, kdaj mi je prišlo potrebno razodetje. To pa vem, da sem od tedaj naprej v vsaki vasi študiral podobne napise in jih primerjal z onim na Gugljevi hiši. Nekoč mi je poskočilo srce gor do oblakov, ko sem znal čitati namesto Polokraj Ljubokol takole: Politični okraj — Ljubljanska okolica . . .

Kakih štirideset let je poteklo. Spet sem stal pred Gugljevo hišo in študiral spominsko ploščo, ki so jo bili med tem vzdali tam blizu nekdanje "table" Pol okraj Ljubokol. Spominska plošča je pravila, da se je pod streho te hiše tega in tega leta rodil ameriški škof Jakob Trobec.

Z vso spoštljivostjo sem bral. Nenadoma mi je stala pred očmi nekdanja "tabla". Ž njo je bilo naenkrat v meni tisoč spomi-

nov. Toda tabla je prišla samo v spomin, na hišnem zidu je ni bilo več. Ali je sploh imela še pravico viseti tam s takim napisom v Jugoslaviji? Ali ni poleg tega med tem Polhov Gradec prišel pod Vrhniko?

Poleg mene je stal Blaž Gugelj, ki je večinoma še vedno slišal na ime Blažon. Obrnil sem se k njemu in začel, kakor bi bral:

Vas Log, občina Polhov Gradec,
Polokraj Ljubokol. . .

Začuden je nekaj časa strmел vame. Jaz nisem trenil z očesom. Tako sva se gledala. Nenadoma se mu je nekaj zjasnilo, brez besede se je obrnil in stopil v "ropotarnico". Samo minuta je minila in vrnil se je s "tablo", ki je bila še do pičice taka...

Moj stari "Polokraj Ljubokol" je bil še tam. Za Pol in Ljub so imele stati pike v znamenje okrajšave, toda morda jih že 50 let ni bilo. Kdo je potemtakem mogel mojim sedmim letom zameriti, če sem bral samo Polokraj Ljubokol?

Strmel sem v "tablo", Blažon je s smehom ogledoval mene. Čudno mehko mi je postalo pri srcu. Koliko spominov? Zameglile so se mi črke Polokraja in Ljubokola, pa sem dvakrat, trikrat mežiknil s trepetalnicami. Pogledal sem Blažona in v nemajhni zadregi zapazil, da se je tudi v njegovih očeh nekaj vlažnega posvetilo. . . Tudi njega so premogli spomini. Nesel je "tablo" nazaj in ko se je vrnil, sva govorila druge reči.

Ob obletnici silne tragedije "starega kraja" mi je prišel na misel Polokraj Ljubokol. Dolina od Trnovca do Guglja se širi pred mojimi očmi v nedogled. Odmaknil se je trebušasti Ravnik in sesedla se je za njim Šmarna Gora. Sto in tisoč vasi in trgov je na nepregledni ravnini in na "tablah" iščem njihovih imen. . . Kako so še stokrat bolj zagonetna kot je bil tisti stari Polokraj Ljubokol! Ali bi jih znal razvozlati danes, ko se je sedem let spremenilo v petdeset?

Ali bom doživel dan, ko bodo stari slovenski Blažoni zopet stopali v ropotarnice, da prinesejo na svetlo stare častitljive table in jih obesijo nazaj na nekdanja mesta,

kamor po vsej pravici spadajo. . .?

Skrbi me, da so morda lanskega leta tisoč teh tabel požgali. . . Pa to ni tako hudo, saj raste po slovenskih rebrih dosti lesa, ki bo dal nove "table", saj je po slovenskih dolinah in hribih še dosti naših človeških grč, ki niso in ne bodo pozabile resničnih imen za naše vasi. . .

In nič ne de, če ne zagledam več starega Polokraja, nič za to, če namesto njega pride nazaj poznejši "srez" — samo da bi šla "Provincia" in "Bezirk" enkrat za vselej v ropotarnico neugasljivega ognja, kamor na slovenski zemlji edino spadata!

TRI KAPLJE KRVI

**Ptica iz raja
na križ priletela,
tri kaplje krvi je zajela.**

**Prvo je nesla
na ravno polje —
tam klasi pšenični šume.**

**Drugo je nesla
na vinske gore —
tam grozdi rumeni zore.**

**Tretjo je nesla
na strme vrhe —
tam cerkvice bele stoje. . .**

**Blagor ti, ptica,
oj ptica iz raja,
ki gledala Kristu si v lica!**

**S tabo da zrl
bi Odrešenika obraz,
ko ura preteče in čas-**

Spisi o Jugoslaviji polnijo vse knjižnice Združenih držav. Ameriški listi in časopisi posvečajo sleherni dan stolpce Jugoslaviji, njenemu trpljenju in bedi, njenemu odporu, četnikih, gen. Draži Mihajloviću in njegovi vojski, ki načeljuje odporu Balkana in Evrope proti suženjstvu in tiranstvu. Listom in časopisom se pridružujejo knjige. Omenili in opisali smo več takih knjig, ki naravnost ali posredno govore o Jugoslaviji, o njeni življenjski moči, o borbah in odporu. Te dni je izšla nova knjiga, prva te vrste, časnikarsko poročilo odličnega ameriškega dopisnika, ki je bil med maloštevilnimi ameriški časnikarji v Beogradu 27. marca in 6. aprila 1941 ter bil priča vse tragedije Jugoslavije do njenega vojaškega zloma. Ameriški časnikar, tedaj dopisnik "Associated Press"-a g. Robert St. John opisuje svoje doživljanje in doživljanje svojih poklicnih prijateljev gg. Ray Brock, velikega prijatelja našega naroda, Leona Keya, White-a, Athertona, C. Browna in drugih, ki so videli Jugoslavijo v trenutku, ko je premočni sovražnik napadel državo "z nemim narodom", ki ni hotel vojne in ki je hotel samo v miru ohraniti svojo svobodo. Vstaja 27. marca in obstreljevanje Beograda, ko je Hitler, kakor St. John pravi v svoji knjigi, hotel s smrtjo kaznovati vsakega poedinca, ki je 27. marca nazdravljajal svobodi, ste prikazani posebno močno in pretresljivo.

Nova knjiga o Jugoslaviji

(Robert St. John: "From the Land of Silent People" Doubleday, Doran & Co., Inc., Garden City New York, 1942)

Trpljenje in muke beograjskega prebivalstva je bilo strašno. Srbski narod in prestolnica sta v teh trenutkih pokazala visoko razumevanje za obrambo zemlje in svobode. Sijajno je opisan tudi umik pri Užici in obstreljevanje Sarajeva v sestavku, iz katerega blesti ljubezen do silno trpečega naroda. Ljubezen našega ljudstva do Amerike se je na vsem potu St. Johna, od Beograda do Budve, potrjevala. Vendar se St. John ni zadovoljil samo s tem. Pod težkim vtisom trenutne katastrofe je poiskusal povedati svoje osebne sodbe o političnih stvareh, o dogodkih in ozadnih vprašanj, ki jih v jedro ne pozna. Ta stran knjige je ponesrečena. Narod, ki se ni hotel vdati po zgledu drugih in ki se je uprl zaradi tega svojim voditeljem, ki so ga tirali k predaji, kot sam pravi, ter si rajši izbral smrt kakor sramotno življenje, s samo tem dejstvom dokazuje svojo življenjsko moč in silo, ki jo daje kot jamstvo za svoje vstajenje.

Jugoslavija bo vstala — prav, kakor so St. Johnu klicali tisti junaški Budvanci, ki so poljubljali ameriško zvezdnato trobarvnico, — pa naj o tem misli kdorkoli in karkoli. St. John piše, da

Jugoslavija ni hotela po stopinjah Rumunije, ne Bolgarije. V tem zatrdilu je odgovor na vse njegove dvome. St. John pripoveduje, da je že v Budvi in na Cetinju videl vojake, ki so bežeč v planine klicali, da se ne bodo vrnili, dokler njihovi domovi ne bodo svobodni. To so bili začetki četništva in bojevanja, ki ga je Draža Mihajlović uredil v delovanje prave in redne jugoslovanske vojske za svobodo nove Evrope in novega Balkana, za Jugoslavijo. Ta borba je dokaz življenjske moči naroda, ki je vstal iz svojega "molka" in svoje "nemosti" ko je bila na tehtnici narodna čast in narodni ponos. Ta narod si je s to svojo odločitvijo in z žrtvami, ki jih polaga na altar danes in vsak dan, postavil temelj in jamstvo za svoje gotovo in neizogibno vstajenje v svobodni Evropi.

Milo za drago

Slavni angleški igralec Garrick, ki je svoj čas upravljal veliko londonsko gledališče, je nekoč izdal razglas občinstvu, v katerem se med drugim sklicuje tudi na njegovo poštenost. Lord Wilkes, mračen dostojanstvenik, je potem vpričo odlične londonske družbe vprašal Garricka, kaj misli z besedo "poštenost". Garrick pa mu je odgovoril z vprašanjem:

"Le počemu me sprašujete o rečeh, ki jih sploh ne razumete?"

KONEC PRIDIGE O FACONETELNIH

ZDAJ šenkam TEM STAREM en lep faconetel, namreč taisti, iz katerem Marija Divica je Kristusa obličje zakrila po judovski šegi, kadar so imeli njegovo svetu truplu pokopati, kateri faconetel še današnji dan z veliko nadohtjo se hrani inu kaže v tem mestu Magonca.

Le-ta faconetel vam šenkam ter premislite, de v kratkem času vam bodo oči zaprli inu obličje s to črno zemlo pokrili. Zatorej poflisajte se, k eni dobri smrti se prpraviti . . .

Gvišnu taisti stari človek je prez pameti, kateri namejsti cirkve lubi oštarijo, namejsti roženkranca majoliko, namejsti molitve šentovajne, namejsti potrpežljivosti srd, inu kreg namejsti pokure . . . Inu tem nepametnim se k zadnimu zgodi kakor uni lisici, katera se je igrala inu skakala okuli ene šterne ter v šterno pade. Začne na pomoč klicat, pride vovk. Vpraša lesico, koku je delala, de je noter padla; kulkajn časa je tiga; aku se je pobila; aku zna plavat; aku voda je mrzla itd. Ali lisica je djala: "Nej časa zdaj se fopat, temuč hitru pomagaj mi vun, sicer utonem." Vovk pa se z lesico fopal, dokler lesica je bila utonila.

Ah, moji stari ljudje, nej čas več se fopat inu šalit, ampak pomagajte si hitru z jame tiga greha, aku n'hočete v žveplenski šterni utoniti . . .

Nimate vi stare žene meniti, de vam je prpuščenu veliko piti, dokler ste stare, kakor una stara baba, katera je bila vse, kar je imela, zapila, menejoč, de ne bo dolgu več živel. En sam kožuh

je bil nji ostal, kateriga je nosila. Gre inu volno od kožuha ostriže inu taisto z'en masele vina preda. Vari vas Bug od takoršne nespodobnosti . . .

Zdaj šenkam en lep faconetel tem mladem, od kateriga piše s. Bonaventura ter pravi, de kadar Marija Divica je vidla svojga lubiga sinu Kristusa Jezusa, je večkrat spomnila na prerokovanje s. Simeona. (Tvojo dušo bo meč presunil.) Le-te besede je premišlovala Marija . . . ter solze so se nji z oči utrgale, kadar je Jezusa vidila, de bo taku neusmilenu matran inu križan. Jezus je pak svojo lubo Mater troštal inu s faconetelom solze brisal.

Le-ta faconetel tem mladem šenkam, s katirim imate solze vašim starišim brisati, tu je, imate taistom na pomoč priti inu z vašo volno pokoršino jih troštat, de žegen božji bote dosegli . . . Sicer ne bote nihdar sreče imeli, kakor ti stari vam so hoteli dati zastopiti s tuisto prgliho:

Namreč pravijo, de stara miš je bila prepovedala svojem mladem, de one imejo v gnezdi ostati, dokler bo supet nazaj damu prišla, de bi kej mačku v ruke ne prišle, zakaj desilih je pisan, mu nej zaupati, inu desilih z repam se šmajhla, mu nej vervati. Gre s hiše mati. Maček zamerka, de nej matere doma, gre obiskat te mlade miši ter začne lubeznivo jih gledat, mavkat inu vun z gnezda klicat. Jim oblubi inu se preseže, de jim ne bo neč sturil, temuč se bo ž nimi jegral.

Te mlade miši začnejo njegove sladke besede poslušati, njega gledati, jim dopade, zakaj je bil bev inu rdeč. Ga začnejo hvaliti, se začnejo v njega smijati ter si srce vzamejo k njemu pojti iz gnezda, zunej ene same. Maček začne z nimi jegrat inu se šalit taku dolgu,

dokler od gnezda daleč jih spele. Inu kadar vidi, de mu ne morjo ubežat, zdaj popade eno, zdaj to drugo inu vse reztrga. Mati pride nazaj ter eno samo celo najde, katera je mater bugala. Zastopi, koku se je zgodilo, žalostna od začetka postane, ali k zadnimu pravi: "Kumaj jim je, dokler nejsu hotele bugat, kir sem jih lepu učila. Njih škoda!"

Taku se godi tem mladem, kadar n'hočejo svoje stariši bugat inu njih lepi nauk pošlušat. Je rejs, da potle se grevajo inu grimajo, ali uže prepoznju, kadar mačku v usta pridejo. Poprej, poprej imate premislit inu vaše stariši bugat, de ne bote slišal: "Kumaj je tebi, zakaj nejsi poprej premislil. Zdaj je prepoznju misliti."

Tu je mogel v cirkvi en nepokoren samovolen šlišat. Le-ta se je bil zalubil v eno objektno kršenco ter po vsi sili je hotel taisto za svojo ženo imeti čez volo svojih stariših inu žlahte. Inu kadar mašnik pred altarjam jih je imel poročiti, ga je vprašal: "Juri, hočeš Nežo za svojo zakonsko ženo imeti?" Juri takrat začne misliti inu se potiti ter se obrne k taistom, katiri so se v priče našli, rekoč: "Ah, prijatelji, zakaj molčite? Kadar zakihnem, vsi pravite: Bug ti pomagaj! Zdaj sem v vekši potrebi, inu obeden ne reče: Juri, Bug ti pomagaj."

Oni so se njemu smejali inu djali: "Juri, poprej, poprej bi bil imel premisliti inu Nežo z merom pustiti, zdaj je uže prepoznju misliti, dokler pred mašnikom se najdeš inu Neža tebe z roko trdu drži."

Je mogel Nežo poročiti, katera Jurju je bila vse zalebala inu še poleg rogatiga sturila. Juri se je grima inu greval, de svoje stariši ni bugal ter s svojo škodo je bil spoznal, de ta, kateri svoje sta-

riši ne buga, nihdar sreče nima. Zato-rej vi mladi, iz škode teh drugih se učite vaše stariši bugat . . .

Vzemite tedaj le-te faconetelne, kati-re vam iz srca šenkam inu prporočim, zakaj vam bodo k nucu. Aku bote le-te premišlovali inu te lepe nauke držali, gvišnu se ne bote grevali, zakaj bote dobru na duši imeli, kateri vam daj Bug Oča, Sin inu s. Duh. Amen.

TRIJE ANGELI V SLOVENIJI

Od sončne morske so strani
trije mladeniči prišli,
trije nebeški angeli.

In romali čez beli kras,
čez gmajne, grušč in brinje
so beli angeli trije.

In trudni, z žulji na nogah,
na groblje, v senco rašelike,
so sedli angeli trije.

In prvi angel je začel:
"Koliko brinja tod okrog
je posadil naš ljubi Bog!"

In drugi angel je dejal:
"Koliko grušča tod okrog
nasul je naš preljubi Bog!"

In tretji: "Koliko gorja
na tale revni kos sveta
izlil je naš preljubi Bog!"

LAMOTSKI ŽUPNIK

(Konec)

SLOVO OD VODITELJICE

RAHLE, blede in prosojne kakor porcelan so jesenske rože, najlepše izmed vseh. Če vse naokrog zapade bleščečemu gizdavemu smrtnemu boju resnobne jeseni, tedaj cveto na župnikovem vrtu, kakor da bi bila pomlad. Naš župnik jih ljubi nad vse in on, ki je v svojem življenju znal zapravlljivo deliti v dar, je glede njih naravnost skop. Rad stoji pred njimi s sklenjenimi rokami in se muza ter smehlja: 'Jesenske rože so božja najlepša pesem, le-te so očiščeno hrepenenje in smehljajoča se vdanost.'

Če je kdaj naš župnik katero izmed njih poklonil v dar, tedaj je bilo to visoko odlikovanje. 'Naša ljuba Gospa' v stranski kapeli je dobila vsak dan dve najlepši; sicer pa sploh nihče. Te poslednje rože so bile edino na zemlji, kar je obdržal povsem samo zase. Vse je neprestano daroval, le tega edinega ne.

In vendar . . .

Prišlo je nekaj, od nikogar pričakovano, kar je vzbudilo v vasi nepopisno prepadenost in potrto. Voditeljica, dobra voditeljica, "naša voditeljica" je bila prestavljena. Bila je žrtev svoje slave, ker je bila na preveč dobrem glasu; njena prijaznost do ljudstva ter priljubljenost pri njem je postala usodna in pogubna za obe občini. Najvišja šolska oblast ni več delj trpela, da bi ta luč svetila na skrivnem; poklicala jo je na neko visoko šolo ter ji izročila veliko področje delovanja, zraven pa še v njenem domovinskem mestu.

Naš župnik je zvedel šele, ko je ž njo vred obiskoval bolnike v gorah. Že spotoma je bil priletni mož opazil z začudenjem, kako je tiha. Na planini zgoraj sta zatem sedela tiho in molče, dokler ni somrak ovil modrikastih gora v težke sence in dokler niso spodaj zasvetile trepetajoče lučke. Tedaj je voditeljica vzdihnila in

rekla: "Kako lepo bi bilo, če bi si tukaj naredila šotor. Zdaj pa moramo mi vsi vendarle spet v dolino. Toda pozabila ne bom višine nikoli."

Naš župnik jo pogleda in meni, da je le mogoče zmeraj znova iti navzgor v višine. Takrat je pa mladenka zmajala z glavo in dejala:

"Nič več, gospod župnik, proč moram!"

Najprej mož ni prav razumel. Nato mu razloži voditeljica, da je potrebno, češ, da mora iti. Materi bi že davno bila potrebna zdravniška nega in oskrba, in sama da se boji za mater ostre gorske zime. Materi na ljubo da mora iti, ne zavoljo časti.

Naš župnik ni našel niti ene same besede.

Počasi sta šla po poti v dolino. Voditeljici je bilo, kakor da mora nositi na svojih nogah zemeljsko breme, in stari mož je zmajeval z glavo kakor človek, ki ne razume.

Srečala sta kmeta, ki jima je pokimal preko polja, šolskega otroka, kateri je od daleč pritekkel k njima, in staro mamico, ki jima je želela in voščila dober večer in takoj pričela pripovedovati zgodbo, leta in leta vedno isto — potrpežljivo sta jo poslušala. Tam so se odprla vrata in okrog kuhinjske mize zbrana družina se je dvignila: "He, he, dober večer, gospod župnik, no, kam pa voditeljica?!" Ondi je nekdo potrkal na okno in se blaženo smehljaj, če sta obadva odzdravila.

Vse to, ta raj, kjer ni sovraštva, ni nemirne naglice in kjer ni bede, mora zapustiti.

Neskončna žalost je obadva prevzela.

"Po zadnjem koncu poti," je dejal prečastiti gospod zamišljeno, "mora človek vendarle iti sam samcat; to je pa tudi najzadnje."

Nekaj dni pozneje je morala voditeljica oditi proč. Obe občini sta se zbrali na šolskem dvorišču, da bi se poslovili od nje. Vsi so se oblekli v svoje praznične obleke in župan je pri tem zastopal visoko oblast; nadel si je bil svojo domoljubno obvezo ter je hotel za župnikom imeti nagovor.

Kmalu se prikaže na stopnicah voditeljica, nežna kakor dih in lepa, utegnil bi misliti kdo, da hoče na angelski način odleteti . . .

Nekoliko zapoznel pride naš župnik. Videli so ga, kako se je na mostu boril z upornim vetrom, pri čemer je skušal z gubami svoje duhovniške suknje nekaj varovati, kar je držal stisnjeno na svoje prsi: žetev jesenskih rož.

Vse rože je prinesel, nežne, bele, ponosne rdeče — prav nobene ni bil pustil na svojem osirotelem vrtu. Čemu neki?! Zima je prihajala . . . in, po zadnjem koncu poti mora iti človek sam samcat!

In zdaj so pričakovali župljani, da bo župnik imel slovesni govor. Veliki mož, ki je bil za glavo večji od vseh, je bil žarišče vseh oči. Ni pa spregovoril niti besedice, njegove ustnice so se le nekoliko tresle . . . in potem je nemo pomolil svoje rože voditeljici.

Le-ta je postala vsa rdeča v obraz, stala je pred njim. v obeh rokah je imela polno cvetlic in se niti zahvaliti ni mogla.

Zatem se je pa zgodilo nekaj neverjetnega. Pri tem sta obstali občini brez besede in nepregibno, le usta je imel vsakdo odprta: voditeljica, naša voditeljica, se je znebila svojih cvetlic ter se z rokami oklenila župnikovega vratu. S pravim poljubom ga je poljubila na obojno lice in naš župnik je to mirno dopustil, in zraven je mladenki naredil še znamenje križa na čelo.

"Bog vas blagoslovi, moj otrok! Bog vas blagoslovi," je rekel pri tem in njegov glas je donel glasno in čisto kakor še nikoli! Vsi naokoli so pričeli jokati. In tisti, ki so bili stali preveč oddaljeni, da bi vse videli in slišali, so si dali pripovedovati, ter so nato jokali z drugimi vred.

Župan v svoji domoljubni obvezi je pa šele zdaj prav dobro izkoristil nastrojenje ter občutje in imel navdušen govor; za konec je stopil na rob šolskega vodnjaka, zamahnil s klobukom in zaklical z močnim glasom: "Vive la France, vive not' regente, vive la Suisse, vive not' cure!" (Živela

Francija! Živela naša voditeljica! Živela švica! Živel naš župnik!)

Nato je tudi njemu omagal glas in bil je skrajni čas, da je nehal. Otroci so se vrgli nad voditeljico ter so jo hoteli skoraj živo snesti. Na vse zadnje obvisi še dečko s planine na njenem vratu in ji potisne v roko neko reč, zavito v časniški papir, katero naj bi vzela s seboj na pot. Za njo je bil prihranil to reč: bil je košček rumenega sladkorja, ki ga ni bil še skoraj nič obliznil. To se je le-ta veselila, voditeljica!

To pa ni bilo edino darilo. Bil je tukaj še petelin, gos, raca, dvojica golobov, domači zajec, nekaj košar sadja, sod vina novošateljca. Kaj je voditeljica počela s to menežarijo, nisem zvedela; zdi se mi, da teh živali ni vzela s seboj. Rumeni sladkor

**Bled v Lemontu pozimi.
Spominček Slovenije.**

pa ima gotovo še danes in v svojem medaljonu nosi od tega dne dva nežna bleda rožna lističa. To pa ostane seveda med nami!

Drugi dan nato se je peš napotila k bližnjemu postajališču za avtomobile, da bi še prav dolgo ostala med svojima dvema občinama, kateri sta jo spremljali v vrsti in v redu na obeh straneh.

Na neki položni višini, že precej daleč proč od meje, stoji postaja. Vsi so prišli ž njo vred tja gor, in šele ko je sonce zahajalo, so se vrnili domov. Neprestano je krdelo mahalo v pozdrav in slovo mladenki, znova in znova se je obrnila proti njim nazaj, da bi pogledala za krdelom, katero je

postajalo zmerom manjše, na vsakem ovinu manjše, dokler se ni zazdelo v žarečem večernem nebu na obzorju le še lahen izginjajoč oblak.

Pot nazaj proti domu je bila žalostna in prvokrat je šel naš župnik sklonjen naprej.

Dolgo je ta večer donelo zvonjenje v pozdrav preblaženi Devici Mariji, toda zamolkli topli glas večernega zvona, ki je nesel brez truda molitve do nebeških vrat, ni več dosegel daljne mladenke na njeni poti.

Ko je bila utihnila pesem večernega milega zvona, je šel neki samotni samcat romar k "Naši ljubi Gospe" v stranski kapeli. Tamkaj se je usedel. Nikakih rož ni položil k njenim nogam, le staro, utrujeno srce.

Nad njim se je pa tolažeče sklanjala Mati vseh bolečin.

ZUPNIKOVA ZVEZDA SE UTRNE

Sedaj je pa prišel drugi učitelj. Suh, mlad mož, z rezkim, trdim glasom in z naočniki, obrobjenimi z roženino. Mož, ki je hipoma navdal vso vas s prevratnimi mislimi ter vse pobunil. Bilo bi težko povedati, od česa je bilo to ali kaj je bilo temu vzrok, toda kjerkoli se je sloki mož prikazal, povsod je nastala zmeda, razdor in razpor. Bil je oblastnež, sebičen, samovoljen, zbadljiv in spreten govornik, kakor nihče drugi.

Že prvi dan se je bil oglasil pri županu ter se pritožil:

1. poštni urad ne upravlja v redu,
2. pismonoša ne zna brati,
3. v tem kraju si svetijo še s petrolejem.
4. tukaj ni zdravnika,
5. ni umetnega gnojila,
6. tukaj se ljudje ne brigajo za politiko,
7. v tem kraju ni nobenega društva,
8. ni bencina,
9. tukaj ni cepljenja koz,
10. ni dobiti časopisov.

Župan je pa menil, češ, da "nimajo tudi norih kur". Učitelj je zbadljivo odgovoril: "Zato pa imate druge živali." Da bi dokazoval in razkazoval še nadaljnje vednosti iz prirodopisa živalstva, mu župan ni

pustil časa, zgrabil je novega učitelja za ovratnik ter ga posadil pred vrata.

Učitelj pa ni odnehal od svojih "točk", temveč se je očitno o tem razgovarjal. V enem tednu je bil priredil pet "prosvetljen-skih večerov", tekom dveh tednov je bil razdelil dvanajstorico časopisov. Po dveh mesecih je imel že dve politični stranki, eno zase in drugo za župana. Po treh mesecih so bile pa že tri stranke, ena za učitelja, druga za župana in tretja zoper oba. Vsa čast! Vse spoštovanje! Novi učitelj je znal vladati in govoriti in zraven sebe ni trpel nikakega drugega glasu. Kvečjemu še glas "trobila", ki ga je bil postavil na šolsko okno.

To je bilo razburjenje, ko se je gramofonska plošča iz zvočnika prvič oglasila. Krave pri bližnjem napajališču so prestrašene zamukale, vsi psi čuvarji v vasi so se zbrali na šolskem dvorišču, da bi skupaj lajali ter tulili. Sčasoma se je pa gramofon uveljavil ter je imel celo vse učence za prijatelje. Kmetje sami so pa ostali dolgo časa nezaupni, sramovali so se, da bi ob delavnikih poslušali godbo za ples. Kmalu jih je pa učitelj pripravil tako daleč, da so ob nedeljah plesali tudi brez vsakega drugega vzroka razen tega edinega: češ, življenje je kratko in človek ne sme zamuditi nobene prilike, da se ne bi kratkočasil in zabaval.

Teh svetih pravic do življenja je učil tudi otroke ter jim zatrjeval in zagotavljal, češ, da on sploh ni voditelj, le njih večji prijatelj. Gotovo je dobro mislil, mladi mož, toda že po nekaj mesecih je imel okoli sebe zalego divjakov in lenuhov, človek bi si nikoli ne bil mogel misliti, da je kaj takega mogoče. Pri tem so se otroci v šoli neizrekljivo dolgočasili ter se je ogibali pri vsaki priložnosti.

Ljudi ni mogoče prav presoditi ter dočela prepoznati, ljubi gospod učitelj!

Naš župnik je bil že prvi dan obiskal učitelja. Le-ta ga je nagovoril z rečenico "moj ljubi gospod" ter mu obljubil, da "ne bo prav nič oviral verskega pouka". Bilo je pa čudno, kako velikokrat je nastala kakšna ovira brez njegove krivde. Zdaj

je moral ta ali oni učenec za kazen še dalje sedeti, zdaj je bilo treba nadomestiti kakšno učno uro, ki je bila izpadla; prav pogosto je moral prečastiti gospod pol ure čakati na šolskem dvorišču, preden je imel svoje ovčice skupaj!

Noben ugovor ni izdal in pomagala ni nikaka prošnja. "Izobrazba napreduje," je dejal učitelj. Kmalu je bila vaška mladina tako zelo napredna, da je tudi doma razvijala terjajoče načrte: "Oče, to, . . . mati, to, . . . tu je starošegno, tam zaostalo." Stari so bili potisnjeni na stran, da so se morali braniti; mladež je govorila le še o kinu, o mestu, o potovanjih, o športu . . . o karijeri.

Mojim dobrim švicarjem se je zazdela ta reč kmalu preneumna. Kratko in malo so na svojo roko vzeli svoje malčke iz šole ter so jih rajši pošiljali daleč proč, da bi se jim vteplo v glavo, kolikokrat se nahaja število devet v številu ena in osemdeset, in kaj vse je treba za to, da ima človek košček kruha na mizi.

Onkraj mostu so občutili ta umik kakor udarec v obraz: "Našo šolo zaničujejo ter prezirajo, dobro, potem pa tudi mi ne potrebujemo njihove cerkve."

Učitelj je navdušeno prigovarjal ljudem, naj ne hodijo v cerkev in kmalu je v nji sedelo le še malo zvestih s francoske strani, med njimi seveda župan.

Naš župnik je tekal od enega do drugega: "Pojdite vsaj v šent Hipolit k službi božji; toda nikar ne preživite nedelje brez božje milosti! Popolnoma vseeno je, v katero cerkev greste, da le greste. Poslušajte me, moji ljubi otroci!"

Ne, ljudje onkraj mostu niso poslušali, niso hoteli iti v nobeno drugo cerkev, že zato ne, kakor so rekli, da ne bi delali sramote našemu župniku. Rajši so postali nezvesti Bogu, kakor pa "našemu župniku".

Naš župnik je skoraj zbolel zaradi tega. Noben otrok od one strani ni več prišel k verskemu pouku, noben deček se ni silil, da bi pozvanjal z zvonom, opustili so "zvonenje". Le stariši možje švicarske občine so bili še pripravljeni za to — ni čuda, če je "La Rochette" tako žalostno klicala in va-

bila k maši kakor — k pogrebu.

Vmes je bila pa še nekega dne volitev župana. Oh — govorila sem vam o tem, da bo stari župan vladal občino vse življenje, . . . kako spremenljiv je vendar človek! Poštenega, starega župana so odstavili in izvolili učitelja namesto njega. Človeka brez žlahte, brez družine, brez njiv in travnikov, človeka, ki je svoje perilo daljal v pranje v parno pralnico v mestu! To je starega župana zadelo v srce ter mu skoraj vzelo vero v Boga.

Sicer je še vedno hodil k župniku, toda nikoli več ni šel v cerkev.

"Ne," je dejal, "če bi bil Bog, ne bi dopustil takšne nizkotne grdobije."

Stari župan je postal v obraz kakor onemogel starček.

Nenavadno so celo zvesti švicarji postavili zbegani. Tudi izmed njih je marsikateri preživel svoje nedelje namesto v cerkvi v šolski dvorani, kjer je bil kino s svojimi predstavami.

Tedaj je župnik spet hodil od enega do drugega, da bi poiskal duše. Vsaj kadar vsak dan zvoni zdravamarijo, naj bi opravljali staro pobožnost; vsaj to minuto naj bi bili vsi edini v duhu. Le tega jih je prosil priletni mož. Kmetje so obljubili, da bodo to storili in bili so zvesti dani besedi.

Nikoli ni pustil stari župnik, da bi kdo drugi prevzel to službo, da bi zvonil zdravamarijo. Vsak dan, ko se je nagibal večer, je stal pri vrvi ter s pesmijo večernega zvona zbral poslednje molitve za pozabljenega Očeta v nebesih.

To leto je bila pozna velika noč. Dvojica švicarskih otrok je prišla k svetemu obhajilu, med njimi mala hčerka zakoncev iz punčkine hiše. Na tenčico ubogega otroka je župnik položil prve rože svojega pozabljenega vrta.

Bilo je njegovo poslednje veselje.

Onkraj mostu sta se dva vzela, fant in dekle. Novi župan ju je sam poročil. Otročiček je bil rojen. Nobenega mašnika niso poklicali, da bi ga krstili. Naš župnik se je postaral. Hitel je in se žuril, da bi še to razdelil, kar ima. Nekega dne ni imel ničesar več.

Toda tisti dan je vabil zvon resnobno in globoko kakor še nikoli.

Le še nekaj udarcev in zvonjenje je umolknilo.

“Mož,” je rekla stara županja, “kaj naj to pomeni?! Vse drugače je kakor sicer?! — — — Mož, meni je tako težko pri srcu!”

In šla sta oba pogledat, zakaj je bil župnik ta večer povabil k molitvi tako na kratko in tako nujno.

Ob vznožju visokega križa, ki stoji ob vhodu v cerkev, je ležal, glavo je bil položil k počitku na klečalnik.

Zrak je še skoraj trepetal od zadnjega udarca večernega zvona; v zvoniku zgoraj se je gugala “La Rochette” brez glaslu.

Našega župnika ni več. To so vedeli takoj tisti, ki so vstopili. Njim vsem se je zdel prelep in prevelik.

Položili so ga na mrtvaški oder v cerkvi med morjem svetlic.

Vsi so vedeli: njih župnik je umrl, ker mu je od žalosti počilo srce, in vsi oni so krivi tega.

Od daleč in od blizu so prihajali ljudje, neprestano so prihajali: ljudje, katerim je bil pomagal, ubogi, ubogi ljudje.

Človek ne bi mogel verjeti, da je en sam mož mogel pomagati tako mnogim.

Morebiti je bil naš župnik vendarle svetnik?! Zakaj dogodile so se čudovite reči ob njegovem mrtvaškem odru. Gospa Sablijeva, ki je bila že leta in leta hroma ter so jo bili s stolom na kolescih vozili v cerkev, je hotela še enkrat poljubiti njegove roke, zaradi množice ljudi se pa ni mogla tik do odra popeljati. Nenadoma je pa vstala ter šla peš proti odru, ne da bi zapazila, kaj počne. Ko je zapazila, je zakričala ter se zgrudila na kolena — pred njim.

Od tedaj je gospa Sablijeva zdrava; stotero prič more potrditi.

Drugi čudež je tako neverjeten, da si ne upam sama tega vam pripovedovati. Zato morate o tem brati pismo stare županje, poslano Avstrijki. — Le-ta je prejela to pismo daleč proč v Avstriji.

In v tem pismu stoji od besede do besede natanko zapisano:

“Ljuba Avstrijka!

On je bil v resnici svetnik, toda ne govorite o tem, sicer pridejo spet vsi visoki ljudje od vlade, da ga nam vzamejo. Naj zmeraj ostane pri nas, v svoji domači zemlji, ki jo je tako zelo ljubil.

Ob njegovem grobu se je zgodil še največji čudež, ki si ga more človek misliti.

Naši možje na tej in na oni strani mostu so se spravili ter so si prisegli zvestobo na smrt in življenje, v cerkvi kakor v šoli. Podali so si roke ter so nato skupno pretepli učitelja in ga vrgli venkaj z njegovim “trobilom” vred. Moj mož veruje spet v Boga.

In, kar sem Vam hotela povedati: tisti dan pred svojo smrtjo je bil naš župnik pri nas ter je želel še enkrat videti voditeljico.

‘Jaz sem se pravkar pripravila, da bi ji pisala,’ sem mu rekla.

‘Prav lepo jo pozdravite od moje strani in v mojem imenu,’ je dejal ter nato govoril sam zase: ‘Bog jo blagoslovi, dobrega otroka!’

Potlej je bil pa zelo tih in potr. Ko je pa že stal pri vratih, se je še enkrat obrnil ter vprašal po Avstrijki. — Povedala sem mu, da je zelo lena za pisanje, redko pride kak odgovor od nje.

Tedaj se je župnik namuzal in rekel tako ljubeznivo:

‘Povejte Avstrijki, naj ne pozabi Lamotskega župnika.’”

Ne, gospod župnik, nisem ga pozabila!

Grotto at Lemont during Winter.

ŽIVI TELEGRAF

OB svojem obisku v sirotišnici je videla gospa grofinja nenavaden dogodek: štirje dečki so se trgali za raztrgano knjigo in se medsebojno pretepali s pestmi.

“Zdi se mi, da se preteplate?” se je zadirčno ujezila prestrašena gospa. “Zato nobeden od vas ne bo dobil slaščic in razen tega boste še šli vsi klečat.”

“Gospa, prosim, zato, ker mi je on vzel Robinsona!” se je opravičeval en deček.

“Ni res, on je vzel meni,” je ugovarjal drugi.

“Vidiš, kako lažeš!” je zavpil tretji. “Saj si ti meni vzel Robinsona.”

Redovnica je objasnila gospe, da se kljub pazljivemu nadzorstvu podobni dogodki večkrat ponavljajo, ker bi otroci radi čitali, a sirotišnica nima knjig.

V srcu gospe grofinje je zasvetila neka iskra. Ker pa jo je razmišljanje izmučilo, se je trudila pozabiti na to. Šele v salonu gospoda dvornega svetnika, kjer je bilo treba govoriti o pobožnih in dobrodelnih stvarih, je pripovedovala svoj doživljaj v sirotišnici z redovnično pripombo. Pri poslušanju je prevzelo gospoda svetnika nenavadno sočutje. Ker je bil bolj spreten in umen v mišljenju, je predlagal, da bi naj sirotam poslali knjig. Spomnil se je celo, da ima nekje v omari ali kovčegu celo zalogo zaprašenih knjig, ki jih je nekoč nakupil za svoje otroke. Sam pa je bil že vendar preveč neokreten, da bi premetaval babilonsko zmešnjavo v omari in kovčegu.

Zvečer je dvorni svetnik obiskal gospoda Z., ki je vse svoje življenje posvetil temu, da je izkazoval majhne usluge ljudem, ki so med VII. in III. činovnim razredom. Ker se mu je hotel izkazati hvaležnega, je gospod svetnik pripovedoval gospodu Z. to, kar je grofinja videla v sirotišnici in slišala od redovnice. Za svojo osebo je izrazil

mnenje, da bi se bilo treba pobrigati za knjige za sirote.

“Nič ni bolj enostavnega!” je zaklical gospod Z. “Jutri pojdem v uredništvo ‘Kurirja’ in poskrbim, da bi priobčili poziv.”

Drugega dne je pritekkel gospod Z. ves zasopel v uredništvo ‘Kurirja’ in prosil pri vseh svetnikih urednike, da bi pozvali učitelje, naj darujejo kaj knjig za sirote.

Imel je srečo, ker je manjkalo za list nekoliko vrstic kričavih novic. Zato je poročevavec, ki je polnil ta čustveni kotiček lista, sedel in napisal:

“Krdelo otrok, ki je pod javno zaščito, trpi pomanjkanje knjig. Otroci vroče hrepene po njih. Spomnite se gladnih duš!”

Nato je žvižgajoč odšel obedovat.

Nekoliko dni pozneje, v nedeljo, sem nletel pred zaklenjenimi vrati uredništva slabo oblečenega človeka, ki je imel tako črne roke kakor dimnikar. Za njim je stalo slabotno in mršavo dekle z zavojem starih knjig.

“Kaj želite, gospod?”

Umazani človek je snel čepico in bojzljivo odgovoril: “Prinesla sva, prosim, nekoliko knjig za tiste gladne, ki ste pisali o njih.” Sloko deklet se je priklonilo in zardelo, kolikor ji je to dovoljeval začetek zlatenice. Vzel sem od dekleta knjige in jih izročil uredniškemu slugi.

“Kako se imenujete, gospod?” sem ga vprašal.

“Gospod, prosim, zakaj to vprašujete,” je zajeceljal v zadregi.

“Moramo vendar natisniti, kdo je knjige dal.”

“O, tega ni treba! Prosim jaz sem vendar ubog delavec iz tovarne za klobuke. To ni potrebno!”

Nato je odšel s svojo blede hčerko.

Poleg mene je stal učen profesor fizike. Prav gotovo mi je zato prišel na misel telegraf nove konstrukcije.

Centrala je bila sirotišnica, manjši telegraf pa delavec iz tovarne za klobuke. Ko je centrala dala znamenje, je drugi telegraf takoj odgovoril. Ko je eden zaprosil, je drugi takoj prinesel. Mi drugi pa smo vršili samo posel telegrafskih drogov.

Vpr.: Kaj se bo zgodilo z zemljo in z drugimi planeti po vesoljni sodbi?

Odg.: Noben ne ve za gotovo, kaj se bo prav za prav zgodilo tedaj. Po sv. pismu se bi nam zdelo, da bo zemlja prenovljena po poslednji sodbi. Sv. Janez pravi v svojem Razodetju: "In videl sem novo nebo in novo zemljo." (21, 1) Podobne besede ima sv. Peter v svojem drugem listu: "Čakamo pa po njegovi obljubi novih nebes in nove zemlje, kjer prebiva pravičnost." (3, 13) Kaj ravno pomenijo tiste besede, ne moremo z gotovostjo reči.

Vpr.: Ali se morajo duhovniki spovedovati?

Odg.: Duhovniki imajo človeško naravo, kakor vsi drugi ljudje, in zato so tudi oni lahko grešniki. Vsi duhovniki grejo k spovedi redno, celo papež in vsi škofje in kardinali. Spovejo se svojih grehov drugim duhovnikom, ravno kakor drugi verniki.

Vpr.: Če človek po krivem priseže, ali mu bo Bog greh odpustil?

Odg.: Bog odpusti vse grehe, za katere se človek odkritosrčno skesa. Vendar mora obljubiti v spovedi, da bo poravnal škodo, ki jo je komu napravil s svojo krivo prisego, v kolikor je to mogoče.

Vpr.: Če ostanem doma v nedeljo zjutraj zaradi bolezni, ali moram iti popoldne k

pobožnostim, če se boljše počutim?

Odg.: Cerkev ne zahteva, da gremo k pobožnostim v nedeljo, ampak k sv. maši. Torej če ne greš k maši iz poštenega vzroka v nedeljo, nimaš nobene dolžnosti iti k pobožnostim popoldne ali zvečer.

Vpr.: Ali smem kar privatno opraviti kakšno devetdnevnic, kadar hočem? Ali moram rabiti posebne molitve za to?

Odg.: Vsak človek sme opraviti devetdnevnic, katero hoče in kadar hoče. Tudi ni treba rabiti nobenih posebnih molitev, ampak vsak lahko kar po svoje moli. Nekatere molitve pa Cerkev priporoča, ker se z njimi lahko dobijo odpustki. Torej če si hočeš tiste odpustke pridobiti, moraš moliti predpisane molitve.

Vpr.: Kako bom vedela,

katere knjige so prepovedane?

Odg.: Ni mogoče tukaj navesti vseh knjig, ki jih je Cerkev izrecno prepovedala. Če imaš kak dvom o neki knjigi, vprašaj župnika, ali kakega duhovnika. Cerkev je že večkrat izdala poseben seznam knjig, ki so prepovedane. Toda niso samo tiste knjige prepovedane, ampak tudi vse druge, ki so kaj proti veri ali nramnosti, ali ki bi dale komu priliko za greh. Torej če ti je kakšna knjiga nevarna, ker te vodi v greh ali pa napada katoliško vero, je ne smeš brati. Ogibati se moraš vsake priložnosti greha; večkrat pa se najde priložnost za greh v slabih knjigah ali magazinih.

Vpr.: Neka protestanska ženska je obljubila svoji materi, da ne bo nikoli postala katoličanka, ampak je nekaj let pozneje vseeno stopila v Cerkev. Ali je grešila, ker ni držala svoje obljube?

Odg.: Tista ženska se je spreobrnila, ker je bila prepričana, da je katoliška Cerkev edina prava cerkev. Torej ji ni bilo le dovoljeno, ampak celo dolžnost je imela prelomiti svojo obljubo. Nikoli ne smemo držati svoje obljube, ako bi obljuba zahtevala nekaj grešnega od nas. Tisti ženski pa bi bilo greh, ako ne bi pristopila h katoliški Cerkvi, ko je bila prepričana, da je prava Kristusova Cerkev.

Vpr.: Če je katoliška Cerkev prava Kristusova Cer-

kev in uči vse božje resnice, zakaj se več nekatoličanov ne spreobrne k njej? Zakaj je tako težko prepričati nekatoličane, da je katoliška Cerkev prava Cerkev, ko je toliko reči, ki kažejo, da jo je Bog sam ustanovil?

Odg.: Tebi in vsem katoličanom je seveda lahko videti, da je naša Cerkev prava Cerkev, toda nekatoličanom ni tako. Kar oni vedo o naši Cerkvi, zvedo od drugih nekatoličanov in tudi od sovražnikov Cerkve. In tako ne izvejo resnice, ampak zmote in laži in v te verjamejo. Zastran tega pa mislijo, da katoliška Cerkev gotovo ni od Boga. Pa ne smemo reči, da so vsi nekatoličani hudobni, ker tako mislijo; saj so prepričani, da imajo prav. Ako so pa kateri prepričani o resnici katoliške Cerkve, ni to dovolj; morajo imeti zraven tega tudi dobro voljo. Nekateri se bojijo, prestopiti v Cerkev, ker jim je strah pred prijatelji in sorodniki, ki jih bodo potem sovražili in se jih ogibali. To je zanje prevelika žrtev. Torej je treba milosti božje in ne samo prepričanja, preden se kdo oklene prave vere. Noben ne pride k pravi veri kar sam po svoji moči, ampak le po milosti božji. Zato mora sodelovati z milostjo božjo, drugače ne bo sprejel katoliške vere.

Vpr.: Ali je greh govoriti o grehih in slabostih drugih ljudi, ako ne razodeneš imena tistega, o katerem govoriš, ali pa veš, da ne bo noben vedel, o kom govoriš?

Odg.: V takem slučaju ne bi bilo greh, ako ne bi govoril iz sovraštva do tistega človeka ali pa iz kakega slabega namena. Ako pa govoriš o tistem človeku, ker imaš v svojem srcu sovraštvo do njega in tako hočeš ohladiti svojo jezo do njega, grešiš. Slabo govoriti o drugih, ni greh, le kadar uniči bližnjemu dobro ime, ampak tudi, kadar je znamenje tvojega sovraštva.

Vpr.: Nedavno sem storila greh, ker sem mislila, da je bil le majhen greh; zato ga pa nisem povedala v spovedi. Pozneje pa sem zvedela, da je bil velik greh. Ali se ga moram zdaj spovedati?

Odg.: Ako si odkritosrčno mislil, da je bil le majhen greh, nisi se smrtno pregrešila, četudi si pozneje zvedela, da je tak greh smrtni greh. Če se še spominjaš svojega katekizma, boš vedela, da ni greh smrten le kadar je stvar sama na sebi velika, ampak ko človek tudi ve, da je smrten greh, ko stori tisti greh. V tvojem slučaju je bila stvar sama na sebi velika, tako da bilo navadno smrtni greh, ker pa si res tedaj mislila, da ni smrten greh, zate ni bil smrten greh. Torej ti ni treba se ga spovedati, ker nimamo dolžnosti, se spovedovati majhnih grehov, ampak le smrtnih. Dobro pa je, povedati tudi majhne grehe v spovedi, da se tako bolj ponižamo pred Bogom.

Vpr.: Moj prijatelj se bo kmalu oženil, toda še ni opravil svoje velikonočne

dolžnosti. On bi rad vedel, če bo poroka veljavna.

Odg.: Poroka je veljavna, četudi je ženin ali pa nevesta v smrtnem grehu. Vendar je smrten greh, prejeti ta zakrament, ko je človek v stanju smrtnega greha. Jako neumno je torej, se oženiti v takem stanju. Ako hoče tvoj prijatelj prejeti vse milosti, ki se podelijo po zakramentu sv. zakona, naj gre k spovedi in prejme sv. obhajilo čimprej. Drugače ne bo dobil milosti, ki so tako velikega pomena za zakonsko življenje.

Vpr.: Jaz sem že čez 60 let stara in se mi torej ni več treba postiti. Ali sem še zmemom dolžna se zdržati mesa ob petkih?

Odg.: Seveda, tebe veže ta postava kakor vse druge. Kdor je že 60 let star se lahko do sitega naje, kolikor hoče ob postnih dneh, toda se mora še vedno zdržati mesa. Kdor je pa bolan, tako da potrebuje meso za zdravje, sme jesti meso ob petkih. Župnik ti lahko pove, če imaš kakšne dvome.

Vpr.: Ali je treba gledati na sv. hostijo in na kelih pri povzdigovanju v maši?

Odg.: Mašnik povzdigne sv. hostijo pri maši nalašč, da verniki gledajo nanjo in jo molijo. Isto velja za kelih. Kdor gleda na sv. hostijo in na kelih in tačas vzdihne: "Moj Gospod in moj Bog", dobi odpustek sedem let.

Z GRIČKA ASIZIJ

† Sestra Silvana Kos,
šolska sestra.

S. M. Silvana je zagledala luč sveta 7. aprila 1906 v Ribnici. Rasla je v strahu božjem v družini, ki je, razen nje, dala Bogu in Cerkvi v službo še dve hčerki, redovnici.

Prve nauke in podlago izobrazbe je prejela v domači šoli. Ko ji je odrasla, se je naučila šivanja in je postala izvrstna šivilja. Bodočnost, vsa zavita v rožnate boje, je vabila. — Naša sestra Silvana je zaprla oči vabam sveta. — Prisluhnila je Gospodu, ki je tiho spočetka, pozneje vedno glasneje vabil. — Ali se more kdo ustavljati klicu božjemu? Če se, navadno plača z življensko srečo . . . S. Silvana je sledila božjemu klicu . . . Izvolila in izvojevala si je poklic žrtve, redovnega življenja. V najlepših letih je zapustila ugodje srečnega doma in potrkala na samostanska vrata šolskih sester v Mariboru. Po letu preizkušnje je bila 16. julija 1927 preoblečena.

S. Silvana je bila srečna. V samostanu je našla, kar je zunaj pogrešala: Tiho, v miru je lahko služila Bogu. Njen delokrog je bil v šivalni sobi.

Pa je Gospod zahteval novo žrtev . . . Kmalu po prvih sv. obljubah so ji predstoj-

niki povedali, da v Ameriki naše sestre omagujejo, ker so preobložene z delom. Šivilj in kuharic nimajo. Dobra s. Silvana je bila takoj pripravljena slediti klicu pokorščine. S tremi drugimi sestrami se je poslovila od domovine in s parnikom Vulcania dospela v Ameriko leta 1929.

V provincijalnem domu v Lemontu se je takoj udomačila. Zopet je bila zaposlena v šivalni. Kako ljubezniva je bila z vsako sestro, ki ji je prinesla novega dela! Za vsako je imela smehljaj.

Življenje redovnice je veriga neprestanih žrtev. Če bi ne bilo, potem bi bilo nekaj narobe. S. Silvana se je morala odreči svoji ljubi šivalni in prijati za kuhalnico. Zapustiti je morala samostan, ki ji je bil tako ljub in iti na podružnico. Če so takrat skrivaj padale solze, so jih gotovo pobrali angeli, da jih vložijo v njeno nebeško krono. Zelo se je potrudila, da se je naučila kuhanja. Več let je v zadovoljstvo vseh gospodinjala na raznih podružnicah.

Euclid, Ohio, je bila njena zadnja postojanka, kjer je naša dobra sestra Silvana končala tek svojega življenja. Komaj 36 let je bila stara. Tako nenadoma je odšla od nas, da skoraj verjeti ne moremo, da je ni več.

V soboto 24. jan. je potožila, da ji ni dobro. Popoldne je šla k zdravniku, ki je ugotovil srčno napako. V otroški dobi je imela difterijo in špansko influenco, ki navadno zapustita oslabe-

lost srca ali druge posledice. Zdravnik je zapovedal popoln počitek za tri dni. Tretji dan, v torek 27. jan., ko so bile sestre zbrane okoli njene postelje, pa ji je nenadoma obraz postal siv, čelo je pokrnil mrzel pot in telo je postalo negibno. Ena sestra je tekla po duhovnika, druga klicala zdravnika po telefonu. Hvala Bogu! Živela je tako dolgo, da ji je č. g. župnik Bombach podelil vesoljno odvezo in zakrament sv. poslednjega olja. Samo enkrat se je še nasmehnila na zemlji in njena duša je pohitela v nebesa . . . Kako mirna, lepa smrt! Čeprav je ni sama pričakovala in je drugi niti slutili niso, je vendar ni našla nepripravljene. Bilo je prav tako, kot bremo v evangeliju o petih pametnih devicah. Nenadoma je prišel Ženin. — Svetilnica naše sestre Silvane je bila polna olja, njen močni plamen je pregnal temo, ki plahi tiste, katerih življenje je prazno, brez dobrih del.

Truplo pokojne je imel v oskrbi pogrebni zavod A. Grdina, kateremu se najlepše zahvalimo. Pri pogrebnem sv. maši, katero je daroval Rev. Bombach, sta asistirala Rev. Misich in Rev. Slapšak. V prezbiteriju so bili Msgr. Hribar, Msgr. Ponikvar, Rev. Celesnik, Rev. Baraga. Članice Oltarnega društva so tvorile pogrebni sprevod in so tudi nosile krsto.

Iskrena hvala vsem zgoraj omenjenim č. gospodom in društvu in vsem faranom sv. Kristine, ki so tako lepo pokazali svojo ljubezen do

rajne sestre s tem, da so naročili toliko svetih maš.

V petek je truplo s. Silvana dospelo v Lemont. Čez noč je ležala v govornici samostana. V soboto je bila v kapeli sv. maša zadušnica, ki se je je udeležilo mnogo sester z bližnjih podružnic. Pogrebne obrede je izvršil Rev. John OFM. ob azistenci oo. frančiškanov.

Vstajenja čaka naša s. Silvana na pokopališču sv. Alfonza v Lemontu. Poleg s. Angelike so jo položili k večnemu počitku . . . Naj se spočije na Srcu božjem! In za nas, ki nas plašijo temni oblaki kdo ve česa, ki se nam vedno bolj bliža, naj prosi, da naše svetilnice ne ugasnejo; da bomo tudi mi pripravljeni, kadar pride Gospod.

Šolske sestre.

Bog plačaj

mili dobrotniki, da ste se nas spomnili s temi darovi in upamo, da bo naša molitev za vaš božji blagoslov imela mnogo uspeha. Če smo katero ime izpustili, naj se oglasi z kartico in bomo drage volje popravile.

Po \$1: Mr. Verbič, Mr. Joseph Jakic, Mrs. Maria Gorše, Mrs. Margaret Stefanic, Mr. Frank Zivitz, Mrs. A. Bensan, Mr. Leo Yerman, Mrs. Papesh.

Po \$2: Mrs. Wutchiett, Mr. Jacob Butcher, Amalia Krule, Terezija Bevc, Mr. Louis Meshing, Mrs. John

Lopert, Mrs. Frank Keršmanc, Mrs. Frances Marolt. Po \$5: Mrs. Borsnick, Mrs. Jarc, Mrs. Margaret Duller, Josephine Sadar, Mary Cook.

Po \$6: Antonia Požun.

Po \$9.78: Mrs. Pajk.

Po \$10: Dr. Zaletel, Johana Logar, Mrs. Anna Chopp, Mrs. Simonelic.

Po \$25: Mr. John Ticaric, Family Bambic, Fredonia.

Mr. in Mrs. John Spilak za svečno stojalo \$100.00.

Mogoče bi se kdo hotel posebno skazati in kupiti eno slikano okno v kapeli. Preskrbeti jih moramo na vsak način, ker solnce preveč blišči in cerkvena oblast prijema predstojništvo, naj ne jemljejo sestram predragocenega daru oči, ki ga pri svojem delu nujno rabijo. Nekaj bi se nas že spravilo v kot, a nas je precejšno število, zlasti še med duhovniki vajami. Predstojniki bi raje štedili in dolg plačevali, zato se pa zopet obračamo in trkamo na dobra srca, da nam pomagate s kakim malim darom, za kar smo vam že vnaprej hvaležne. Želimo vsem našim dobrotnikom veselo veliko noč, zlasti da bi vstali Zveličar že skoraj oznanil celemu svetu "Mir Vam bodi!"

ZA SMEH IN ZABAVO

Pomagaj si

Friderik Veliki je nekoč pregledoval konjeniški polk in je povpraševal polkovnika o častnikih. Polkovnik je vse

zelo hvalil, samo nekega stotnika je grajal in omenil, da bi mu bilo ljubše, če bi ga predstavili.

"Zakaj?" je vprašal Friderik.

"Pije, Veličanstvo."

Kralj je to napako sovražil — to je polkovnik tudi vedel in, ker je stotnika mrzil, ga je skušal s tem pri kralju spraviti v nemilost.

Kralj je pri pregledu natančno pazil zlasti na tistega stotnika in njegovo stotnijo. Pa je ugotovil, da je prav ta stotnija veliko boljša kakor stotnije pohvaljenih častnikov.

Po končanem pregledu je kralj poklical polkovnika k sebi in mu zašepetal na uho:

"Veste kaj? Še vi pijte!"

Razloček

Voltaire je bil tako predrzen, da je celo za kraljevo mizo vihal nos nad jedmi, ki mu niso bile všeč.

"Verjemite mi, gospod," mu je nekoč rekel kralj, "na bojišču sem bil pogosto zadovoljen s suho skorjico kruha."

"Že mogoče, Veličanstvo," mu je odvrnil Voltaire, "toda takrat pač niste bili kraljev gost."

Škoda truda

Mlada gospodična sreča pijanca, ki premišljeno meri cesto in se opoteka. Prestrašena se mu hoče umakniti v velikem loku. Ta to opazi, začne mahati z roko in jecljati:

"Kar . . . mirujte . . . gospodična — bom . . . že jaz . . . naredil . . . ovinek."

PRIJATELJI NAŠI

Ta mesec Vam zopet pošiljamo pismo s prošnjo, da se spomnite majniške navade, ki jo imamo tukaj pri Mariji Pomagaj v Lemontu, prižiganje svečk Majniški Kraljici v počast.

Daleč je Lemont od Tebe, rojak, rojakinja, pa si daj prižgati lučko, svoji nebeški Priprošnjici v slavo.

Dva namena lahko imaš letos. Svečka naj bo kakor molitev za ubogo domovino preko morja, za vse begunce slovenske, za pregnance in za vse naše fante, dekleta, ki so našli smrt na svoji zemlji za domovino. Svečka naj bo molitev za vse slovenske vojake v Ameriki, da jih Bog varuje na njihovi poti na vse strani ameriške bojne fronte, jih pripelje srečno nazaj in nam vsem da čakati srečno snidenje v slavi ameriške in svetovne zmage pravičnosti in boljšega miru.

Lučke bodo gorele ves mesec pred Marijino podobo. Naj bodo kakor zadoščenje za sramoto, ki jo je nemški sovražnik doprinesel nad njeno sliko na Brezjah, zadoščenje za bogokletno ravnanje pri oskrunjevanju naših slovenskih cerkva in tabernakljev, v zadoščenje za prevelike krivice, ki jih ta sovražnik našega rodu vrši nad vsem slovanskim življenjem, po Rusiji, Poljski, Češki, Slovaški, Hrvaški, Bolgariji in vsepovsod, kamor mu je stopila bogoskrunska noga.

Oo. FRANČIŠKANI
v Lemontu.

Bog plačaj dobrotniki!

ZA LIST AVE MARIJA — Po \$: Mrs. Strzisar, A. Selak. — Po \$3: Mr. Mrs. Tutin. — Po \$2.50: Mrs. Skulj, M. Melavec, J. Rozic, Druž. Perušek. — Po \$2: L. Baraga, A. Pikš, Mrs. Mencinger. — Po \$1: M. Zaletel, M. Ohlin, Mrs. Vokač, F. Cvek, A. Miklavčič, Mr. Mrs. Mulec, Mrs. Avsec. — Po 50c: M. Prebelich, Mr. Celik, Mrs. Princ, A. Walter, M. Laurich, J. Kočin, G. Avsec, J. Pavel, Mrs. Omahen, M. Karsnick, J. Starc, M. Lovko, J. Ponikvar, M. Hegler, M. Švigel, L. Rigler, Mrs. Doles.

ZA MARIJIN ALTAR — Po \$10: M. Brodnik, N. N. — Po \$5: Mrs. Česnovar, T. Kostanšek, Mr. Mrs. Lubanc, A. Zadnik, M. Gornik. — Po \$2: F. Novak, M. Lach, K. Boje, A. Hlabše, M. Polutnik. — Po \$1: M. Kranjz, L. Krall, A.

Golic, F. Marolt. — Po 50c: T. Kodelja, R. Zeleznikar.

ZA TABERNAKELJ — Po \$5: M. Shuster. — Po \$4: J. Hočevnar. — Po \$2: U. Peternel, M. Grahek. — Po \$1: J. Zupančič.

ZA KRUH SV. ANTONA — Po \$2: A. Pirc, A. Hren, Mrs. Mulec. — Po \$1: J. Peterlin, M. Polutnik. — Po 50c: P. Ujčič.

ZA SAMOSTAN — Po \$50: N. N. — Po \$10: F. Tomažin, J. S. — Po \$5: Angela Marinšek, Anna Marinšek, M. Kopore, N. N., J. Mazovec, N. N., Mrs. Prhne. — Po \$2.50: R. Jerina, M. Marošek, H. Bosh. — Po \$2: M. Perušek, M. Sodec, F. Kosir, F. Muhic, A. Gregorac, T. Beseničar, B. Murgel, A. Hren. — Po \$1.50: F. Pirman. — Po \$1: J. Dolgan, N. N., Mrs. Groselj, M. Lužnar, M. Sivic. Po 50c: J. Perme, A. Dolinšek.

ZA LUČKE — Po \$5: J. Hočevnar, J. Vrtin. — Po \$3: F. Hočevnar. — Po \$2.50: A. Pauli, M. Ma-

niza. — Po \$1.10: F. Cvek. — Po \$1: M. Ivančič, M. Race, M. Šustaršič, M. Jugovič, J. Hočevnar, A. Kožel, A. Stariha, Mrs. Zupancich, F. Skubic, J. Mejnard, Mrs. Mirtič, Mrs. Česnovar, Mrs. Mishmaš, A. Hlabše, M. Godenič, F. Tomažič, R. Stipeč, A. Miklavšich, A. Hren, Mrs. Gliha. — Po 60c: M. Beruš. — Po 50c: J. Česar, H. Zgajnar, I. Koželj, M. Krall, M. Zupančich, F. Oražem, J. Dolgan, J. Baraga, L. Zorc, B. Anzelc, Mrs. Perušek, J. Mravintz, H. Kushlan, M. Jevnikar, H. Petač, A. Melavec, A. Radell, T. Troha, J. Hočevnar, F. Pernac, Mrs. Pavček, M. Lužnar, C. Pobega, J. Erlach, F. Leben, J. Lube, Mr. Mrs. Perme, C. Vinter, J. Hribar, A. Pikš, R. Kopore, M. Sadar, M. Pangre, F. Maleckar, Mrs. Zupančich, C. Smith, M. Grahek, F. Petrič, M. Hosta, Mrs. Samich, Mrs. Kozuh. — Po 35c: M. Pirnat. — Po 12c: M. Ropret.

ZA APOSTOLAT SV. FRANČIŠKA — Po \$13.50: J. Piškur. — Po \$10: J. Kness, R. Lunder, B. Tomec, F. Rožman, K. Rožman, M. Zgonc, J. Lužar, M. Sever, E. Škulj, M. Majerle, J. Majerle. — Po \$7.50: J. Kness. — Po \$2: A. Lužar. — Po \$1: Mrs. Dzedovich. — Po 50c: M. Prebelich, Rev. P. Petrič.

SVETE MAŠE — Po \$50: Rev. S. Derengowski. — Po \$30: M. Shuster, Mrs. Prhne. — Po \$14: N. N. — Po \$10: F. Lunder, J. Bradač, M. Czajka, M. Škulj. — Po \$8: Sr. Leonora, J. Hočevar, J. Dobnikar. — Po \$6: J. Pucel. — Po \$5: Mr. Mrs. Pogočar, Mrs. Korenčan, L. Lewis, M. Koporec, N. N., Druž. J. Ksiazek, F. Ashenbrenner, Druž. F. Gosselin, M. Skrinner, M. Papesh, A. Papesh, A. Kraker, M. Gregorič, F. Skubic, F. Zalar, K. Gerbec, M. Česnovar, J. Kranjc, A. Pirc, W. Buckley, A. Schmuk, J. Horvat, M. Melavec, A. Velikas, F. Misich, M. Draž, J. Ogrin. — Po \$4: J. Asseg, M. Gorišek, F. Cvek, Mr. Mrs. Per, Mrs. Kranjc. — Po \$3: N. N., M. Laurich, F. Juvančič, J. Ancel, A. Markoja, M. Ratkovič, F. Papesh Sr., M. Papesh, N. N., Mrs. Kogovšek, F. Novak, Mrs. Mirtič, M. Lach, J. Knaus, A. Štšefan, R. Bizjak, M. Pajk, S. Zelinski, F. Pirman. — Po \$2: J. Česar, J. Strojan, A. Walter, I. Koželj, M. Oblak, M. Prijatelj, F. Mivšek, J. Kragelj, M. Zaletel, M. Pogačnik, H. Kompare, J. Mravintz, Mrs. Zuzek, M. Ropert, C. Gersich, J. Kuntt, F. Lesar, A. & F. Smrekar, J. Adamich, F. Ksiazek, C. Ashenbrenner, M. Gramc, M. Hoge, J. Hočevar, J. Kuhel, M. Kolbezen, M. Karsnick, B. Vardijan, A. Radell, T. Troha, Mrs. Grdanec, L. Krall, A. Lenarčič, Mrs. Pavšek, M. Lužnar, M. Hegler, R. Gorjanc, A. Belinger, F. Leben, M. Cimperman, L. Rigler, F. Ponikvar, J. Hribar, R. Koporec, M. Pirnat, J. Mihelich, F. Tomažič, F. Hočevar, F. Kastigar, Mrs. Zupancich, C. Smith, A. Kožel, L. Živoder, K. Bobnar, Mr. Mrs. Mulec, M. Hosta, Mrs. Kozuh. — Po \$1: Mrs. Rupnik, F. Novak, A. Kožel, F. Dremel, A. Rudman, M. Zupancič,

F. Pirman, M. Knez, Mrs. Miklavčič, A. Zabukovec, J. Dolgan, T. Trobentar, F. Lesjak, Mrs. Volf, A. Tomazin, J. Pavel, F. Paul, A. Mehle, M. Selak, Mrs. Slanovich, J. Kursich, Johana Hočevar, N. N., L. Kopal, M. Miklavčič, F. Starman, F. Papesh, M. Papesh Jr., F. Ashenbrenner, J. Papesh Sr., J. Papesh Jr., W. Vertin, A. Kolence, J. Pucel, A. Terlep, A. Papesh, Druž. Gregorash, J. Hochefar, A. Terlep, Druž. Bailey, Mr. Muhich, M. Gosselin, F. Moskrič, Mrs. Oražem, M. Bozich, J. Avsec, J. Plemel, Mrs. Zupancich, R. Sabec, F. Jenko, J. Champa, H. Petač, A. Melavec, F. Odlašek, K. Kmet, A. Skala, Mr. Zorc, Mrs. Strauss, Mrs. Lončar, F. Pernac, M. Hrastr, A. Klemenčič, M. Jakuš, Mrs. Baznik, F. Pangercic, A. Perušek, L. Perushek, F. Battay, J. Rožman, M. Kos, E. Gonder, E. Rožman, J. Rožman, F. Strazišar, N. N., Mrs. Cook, Mrs. Per, Mrs. Oražem, F. Kosir, A. Kopal, J. Turk, A. Jaloves, M. Tomo, F. Dr-

čar, T. Okoren, J. Dolenc, F. Ambrozič, A. Hlabše, M. Sadar, R. Jakša, F. Maleckar, J. Filipich, Mr. A. Ovník, Mr. Mrs. J. Kožel, Mr. F. Weisheit, M. Komp, Mrs. J. Golatha, Mr. Mrs. C. Jorgenson, W. Mollie, Mrs. M. Coughlin, Mrs. Dusak, Mrs. B. Sitar, Mr. Mrs. J. Liss, Mrs. Barbic, Mrs. M. Svazic, Mr. Mrs. R. Balzarini, S. Bassetti, Mrs. Lorinc, Mrs. K. Zupancič, Mr. Mrs. A. Shimkus, Mr. Mrs. L. Peruccio, Mrs. Paulika, Mrs. F. Gerlic, N. N., M. Maleckar, A. Miklav-sich, M. Slogar, B. Omahne, J. Meglen, J. Maver, Mrs. Zdešar, Mrs. Jurca, P. Sefrin, Mrs. Uičič, Mrs. Kuhel, Mrs. Lokar, J. Vidmar, Mrs. Ponikvar, A. Kodrnac, Mrs. Zakrajšek, Mr. Mrs. Tutin, A. Kure, F. Bolte.

Zahvaljujejo se Bogu, Mariji Pomagaj, Sv. Jožefu, Sv. Tereziji, Frideriku Baragi za pridobljene milosti:

F. Novak, A. Selak, Mrs. M. Ohlin, F. Cvenk.

MOLITEV

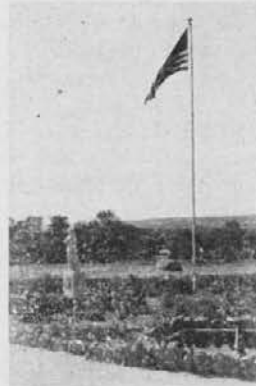
**Nekronanega kralja reši nas, Gospod,
krivičnih trum njegovih reši nas, Gospod!
Ne šteje nam v zlo, da se potožimo, Gospod,
ti dobro veš, kako bridko je, o Gospod,
če kdo ne ve, kam bi položil glavo!
Imamo zemljo, hišo svojo, o Gospod,
a sužnji smo. Na svojih tleh, Gospod,
ne vemo, kam bi položili glavo!**

**Ne šteje nam v zlo, da se potožimo, Gospod,
saj tudi ti, ki jačji si od nas, Gospod,
na oljski gori si omahoval,
ko si očetu svojemu dejal:
"Odvzemi, oče, kelih ta od mene!"**

**Ne šteje nam v zlo, da se potožimo, Gospod,
nekronanega kralja reši nas, Gospod,
krivičnih trum njegovih reši nas, Gospod!**

JUNIOR'S FRIEND

MR. & MR. ROBBINS

BY

REV. BERNARD AMBROZIC, O.F.M.

translated by

Friar Frederick Orehek

Originally, this article appeared in the January '41 issue of the AVE MARIA. Slovenes need no introduction to the author . . . and for the English readers, a few words will suffice. Father Bernard has been serving the Slovenes in America as a missionary, pastor, editor and writer . . . At present, he is promoting American relief for Slovenia.

Fourteen years have already gone by since we met. It happened in Detroit—on the occasion of Father Odilo's first visit there. The second day of his stay, he pulled out a piece of paper and said: "do you know this family?"

I looked and read: Aloysius Robinsek . . . with an exact address. Puzzled, I scratched my head; still I couldn't recall the name. It wasn't any wonder tho . . . since the street was located at a distance from our church. So I probably never had the opportunity to meet this Aloysius Robinsek.

Father Odilo narrates:

"When I attended the **gymnasium** (high school) in Slovenia, Robinsek was my school-mate for some time. He was much older than I. Born in Gratz, later he came to the **Slovenske Gorice** (Slovene Hills) with his mother. Soon after, Louis quit school and went to Germany; from there he left for America. I knew his aunt, who told me that, until recently, he wrote to her from Detroit. She said he had married a Slovene maiden . . . who also came to America via Germany. Now I have a chance to see these two fellow Slovenes . . ."

We set out to find them. When we finally reached the address, there was "neither scent nor sound—nary a trace" of the Robinšeks. But we found an accommodating gentleman who agreed to aid us in our search. He told us that he had been living in the neighborhood for a number of years . . . yet he can't remember anybody with that name.

"Write it out, perhaps that'll help." (He apparently knew only English, of which we knew practically nothing).

Something seemed to light up within him after he studied the written name. "Till lately, a family known as 'Robbins' resided in that house. Maybe that's the party you're looking for . . ." In one way, we both hoped it wasn't. Anyway, we asked the man for the new address. "They moved—if I'm not mistaken—to this and this place."

With this information, we were on our way. They weren't there either. Nevertheless, we discovered their whereabouts rather easily. In another hour we were already together. Behold!

The neat nameplate on the door announced: "MR. & MRS. ROBBINS—

They were pleasant persons . . . with three lively children. Our un-expected visit made them happy. Somehow, the German language became our medium of conversation. At that time, we both possessed an immense ignorance of English . . . in fact, what we didn't know about English would have stocked-up a good sized library. Therefore we were forced to speak German: Since they had forgotten their Slovene. . . .

Immediately, Father Odilo launched an attack on his former buddy . . . why did he forget his Slovene? His wife was also reprimanded on the same account. Odilo stressed his issue strongly and quite heatedly. Argumentation was Father Odilo's cue to "rise and shine." Everybody remembers him for that. Naturally, I sided with him . . . still I didn't press the point since I was yet a stranger in the house. On the other hand—inside of two minutes—Odilo considered himself at home.

Smiling . . . they strived hard to convince us that, after all, Slovene didn't mean much, if anything, here in America. Only English counts—Soon they'll drop German too. At least, they admitted understanding Slovene, if it was ever really necessary. But they wouldn't want the neighbors to know. . . .

Once again, they were critically censured. "What about your relatives back home?" Odilo retorted. "It is nice of you to neglect and forget them like this? They're still thinking of you . . ." He concluded: "what about your homeland—Slovenia?"

Still, they smiled and moved their hands in a "what's the difference" attitude. "Oh, after a person settles in this country he becomes a part of the American public. Raises a family. Gets a good and steady job . . . why bother about the 'old country' anymore?"

Despite the misunderstanding, we were politely invited to come again . . . and we did. In fact we became firm friends—but not the old fellow countrymen of Slovenia.

When Father Odilo left Detroit for his many missionary labors, I began to lose contact with Mr. and Mrs. Robbins. I couldn't get them to mix in with our people. They continued to attend an Irish church — "Keeping up with the Jones" . . . So slowly, we severed relations and in a while, I forgot them entirely.

—o—

The time: fourteen years later. Shift the scene to 6079 Glass Ave. (Cleveland, Ohio).

I'm at my desk . . . The phone rings! . . .

"Are you collecting for masses, you know, for the benefit of priests in poor, plundered Slovenia?" A woman's voice questioned.

"Yes, of course . . . and what can I do for you?" Was my "cut and dried" comeback.

"Then come to our home. Here's the address. You'll recall Detroit when you see us . . . that is, if you haven't lost your aging memory."

Try as I may, I couldn't make-out the voice which buzzed thru the earpiece. My curiosity aroused, I was off. It was far . . . but my inquisitiveness incited me on. I arrived at the address. Walked up the steps. Looked at the mailbox. . . .

"MR. AND MRS. ROBINŠEK!"

I stopped and stood as if nailed. Mentally, I jumped back fourteen years to Detroit. It seemed as tho Father Odilo stood beside me . . . But where are "Mr. & Mrs. Robbins?"

We recognized each other: yet we eyed one another with interest. Now, there were five children—wonder of wonders—they greeted me in Slovene. True, only the greeting was in Slovene . . . otherwise they conversed in English except for a few short Slovene sentences.

Mrs. Robbins, I mean, Mrs. Robinsek spoke Slovene as well as she did twenty-five years ago in her native **Slovenske Gorice**. Yes and Mr. Robinsek too.

Slightly bewildered, I sank into the soft sofa and asked: "just how, tell me, did this marvelous miracle take place?"

An elucidating explanation was put forth by Mrs. Robbins—oh! excuse me—I really mean Mrs. Robinsek . . . with Louis adding on a word here and there—if that's possible when a woman's talking . . .

"Well, to make a big long story short . . . we've been in Cleveland for the past seven years. In spite of the fact that we were in the Slovene center of the New World, (America's Ljubljana) we continued to live a'la Detroit for some time."

"A year ago newspapers headlined Yugoslavia . . . when that terrible catastrophe struck our **Slovenia** we realized that **kri ni voda** (blood isn't water). Something we thought long ago dead . . . resurrected . . . glowed anew within our hearts."

Stirred emotionally, she went on: "Our Greek neighbors—we noticed — were actually proud of their heiritage; our Finnish friends also took great pride in their fighting Finland; no one, it seemed, was any longer ashamed to be a Pole, a Czech, a Slovak or Croatian . . . so we stood up as Slovenes! Certainly, you can perceive now that our act—of forgetting Slovene— was purely imaginary. At first, we didn't speak Slovene very smoothly. For the past few months besides conversing in Slovene, we've been reading Slovene newspapers and periodicals. Our Slovene sounds all right now . . . doesn't it? Even the children are picking it up after us.

Good thing you're here. We'll be able to get together often, won't we? From now on, you

must remain our permanent guest.

"Čakaj! Hey hold on! I've got plenty of other work to do in Cleveland."

My last crack wasn't any too social. I felt embarrassed for not reciprocating their kindness. Quickly, I healed the verbal wound with more genial terms. They expressed their desire to associate with fellow Slovenes . . . but they were ashamed of themselves . . . and didn't know just how to go about mingling with their own nationality once again.

As was promised me: they gave generously for many masses. What alternative was mine,

other than assuring them of return visits? And when I finally did say goodbye . . . MR. & MRS. ROBINŠEK smiled and replied: "we'll have more donations for you shortly . . . Father!" They smiled again because they knew that now I'd have to come back—on business! . . .

On leaving, I reflected on the weighty words of another Louis—Louis Adamic—who wrote: "Poland was crucified in Europe before her sons and daughters in America became aware of their motherland!"

Why did mother Slovenia also have to climb Calvary before she found two of her children? . . .

HOW MUCH DO WE KNOW ABOUT SLOVENIA

BY

THE ROYAL YUGOSLAV CONSUL, DR. JAMES W. MALLY

(Continuation)

All the property, land, cattle, implements, equipment, furniture, was the joint property of the entire unit. No individual had any private property: whatever he earned, he earned for his unit, to the benefit of all its members. It was the duty of each member to work with honest diligence for his unit, from which he received all the necessities he needed. The individual could dispose of the properties of the unit only when all the other members had died and he or she was the last survivor. In family or unit counsel, the opinions of the mature male workers, especially the older ones who had more experience, were considered. The women did not have the same value in this respect: the older married ones were usually of outside stock. However, when there was a lack of wise and experienced men in the unit, the women would get equal consideration with the men in conducting the various businesses of the unit.

The head of the unit "zadruga," was the so-called "Stareshina" or "Starosta" (the elder). He was usually an older person who was known for his wisdom, justice, honesty and reliability. He was usually an excellent spokesman, an able representative of his group in outside affairs and conclaves. The "Stareshina" (elder) was elected to his office and usually held the honor until his death or until such time as he was incapable of satisfactorily performing his many duties. The position of "Stareshina" was an honorable one. It was, however, replete with duties. The "Stareshina" transacted and supervised all the business; he dealt out and assigned the work to the other members of the unit;

kept law and order under his roof; and has the authority of a judge. He was the host for all visitors, and during the pagan-era, performed the religious rites in his unit. He retained all these powers only so long as he performed them fittingly and to the gain and welfare of his unit. If he became too haughty and independent, or a poor master, the unit relieved him of the honor by voting another man in his place.

In peaceful times the members of these units increased in numbers to such an extent, that they could not all live under one huge roof. There would then be built a new home, usually close by, to accommodate the increase. In this way were formed larger units (Zadrugas) or towns, often taking on the name of their one time elder who started the "Zadruga": e.g. the town of Radmirje was founded by Radmir, Vitomirje by Vitomir, etc. Some of the towns took on the names from the nature of their position: Bistrica, (brook), Studenica (spring), Gorica (mound or hill), etc.

All units or towns in one vicinity that arose from supposedly one beginning considered themselves as kin, and made up a clan or tribe. This assembly was really the oldest Slovene organization, which often numbered upwards to a thousand souls. The district taken up by such a clan or tribe was known as a "župa." The activities and life of a "župa" revolved around a fortified home or castle, usually built on a suitable protected spot on a hill, in a forest or along a stream. This building usually housed the clan's or tribe's valued possessions.

The second great migratory wave headed

straight west over the broad plains of what is now Hungary. They crossed the Tisa and the Danube Rivers, pushing before them the Avar remnants, and gradually settled in the Roman provinces of Upper and Lower Panonia, and further west in the hilly Noricum, Carinthia and Carnia of the Alp Mountains as well as southwestern Illyricum. They settled as far up as the Carpathians and in the northwest they came in contact with the Moravians and Bohemians: in the west they took possession of the Alps and the country beyond the mountains, also into northern Italy where they met up with the Germanic-Franks and the Lombards.

The Slovenes in these two great migrating waves which reached the uppermost parts of the old Roman Empire in the northwest, and far into the Balkans and Byzantium in the southeast, spoke one and the same language. They were one people, traveling with their families either on foot or horseback, and driving their herds of domestic animals before them. The men wore long shirts and loose pantaloons of very rough home-made cloth, and sheepskin jackets. The women wore long and loose skirts of the same rough materials and head coverings.

The Slovenes were a tall, rangy, powerful people. Their skin was neither light nor dark, but rather reddish-like, their hair usually light brown or reddish. They lived humbly without ostentation. Not a bit deceptive, hypocritical or false, they possessed an unusual degree of honesty and genuine friendliness—most worthy characteristics, still in existence today.

The Slovenes were a democratic people, their social order was built on the principle of equality. Originally they had no nobility, as did their immediate neighbors, the Germans, who considered their noblemen as people of an infinitely higher class, whose ancestors were the gods, and to whom they paid undivided homage and loyalty.

With the Slovenes, every member had the same rights, privileges and duties. On account of this individuality, coupled with their agricultural tendencies, they never established powerful military states as did all their neighbors.

The original political unit of the Slovenes, was the "župa" or "zadruga" (commune), a grouping of blood relatives who lived under one roof, or, when their numbers grew too large, in one settlement.

What did the Slovenes find when they migrated into Europe?

Historians tell very little of the aborigines that lived in the lands adjoining the Alps over which the Romans held sway some five centuries previous to the great migration of the Goths, Huns, and Avars. The Latin historians wrote mostly about their conquests, and their colonization of the conquered lands.

The present Slovene province was in Roman

times divided into provinces of Carinthia and Carnia in the west, Noricum in the north, Upper and Lower Panonia in the east, and Illyricum in the south.

The Romans built excellent roads through this land, erecting trade centers and military posts at every important crossing of these roads. Around these military posts and centers sprang towns and even cities.

In the nearby northern and western countryside lived the aborigines called the Celts, on the southern side the Illyrians, on the east the Yapods. All these tribes were barbarians. Little or nothing is known of their language.

An interesting and important fact, which substantiates the claim of the Slovenes that the land they now occupy plus great stretches around this, rightfully belongs to them, is that the Slovenes found most of this territory, most of these military posts and cities built by the Romans in ruins. The Avars and Huns had devastated the country before their arrival. The Slovenes soon after their arrival, undertook the task of rebuilding some of the ruined towns. They restored Emona, now Ljubljana, the chief and largest city in the Slovene province, Celea (Celje), Petrovium (Ptuj), and others. These cities will each receive special attention later on in this series of articles. To these and other cities the Slovenes gave their own names: similarly they named the mountains and rivers after the hills and streams of their previous habitat.

The sparsely settled aborigines were soon absorbed by the Slovenes. They took on the Slovene language. These Celts and Illyrians were short and stocky in stature, with dark hair and dark complexion.

The Slovenes had no more than settled into a peaceful living after their conquest of the new lands, when a new migratory wave of Slavs came on westward from southwestern Asia.

These new Slavs were the Antes, later becoming the Serbs and the Croats. Coming on in the middle of the seventh century, they wedged themselves between the extreme southern Slovenes in Dacia and the Balkans, and took possession of the fertile plains in Lower Panonia and northwestern section of Illyricum. Thus the Slovenes in the Balkans became separated from their main body of kinsmen in the north.

Simultaneously with the influx of these Antes, another thing was happening to the Slovenes south of the Danube River. Another army of immigrants came in from Asia. These were the Uhro-Finnic branch of the Mongolian race, who spoke the Turanian language akin to Turkish. These, some 40,000 in all (men, women and children), called themselves Volgari, meaning the people living along the Volga River. Later this name was changed to Bolgari or Bulgarians.

WINTER

It is the time when flowers
Cuddle down to go to sleep;
When cold and creepy wind-
sprites

Gather round and start to weep.
It is the time when waters
Begin to harden, freeze,
And snow-drifts rising higher
Are even with your knees.
That's when my dear old grandma
Pulls out the feather bed,
And tucks me in—up to the chin
When night-prayers have been
said.

It's then when old grandpappy
Is ailing with the gout;
Puts on his old red flannels
To live the winter out.

—Alvina Horzen

WINTER

Brrr — a shiver, a sigh, a snort
—that's one sign of winter. We
call it merciless, lonely, lifeless,
uninteresting; to us it represents
gloom itself.

Noises aren't very pleasing dur-
ing the winter season, although
they may move anyone with at
least a little sense of humor, into
peals of warm laughter. The
famous wheeze of the stately old
professor; the "ker-choo" of the
child; the "howisheeee" of the
he-man and the "honk-honk of the
farmer not to mention the oc-
casional "kicheee", short and low,
of the society woman.

The bite of the wind upon your
cheek; the pinch of the frost on
your nose! Doesn't that suggest
the hateful nature in winter?

The trees without their green
leaves; the ground covered with
snow; the flowers lost to sight.
Doesn't that suggest the cruel na-
ture in winter?

But wait! That's the gloomy,
the sad, the uninteresting side;
the wrong way of looking at it.
Behold the snow! See the snow-
flakes, tiny and thin, cut into
miniature starlets by God's al-
mighty hand. These cover the

hills and fill the valleys, covering
the country with a blanket of
shimmery, glistening, pure-white
down. Look at the trees envel-
oped in ice. They place the ar-
tistic touch upon God's painting.
The bite of the wind is but a
rousing from your warm summer
rest. It bids you be active, alive!

Fun cannot be omitted from the
winter season. In having fun we
attain warmth and with warmth
we associate laughter; laughter, in
turn, is a sign of happiness of
which God would not wish to de-
prive us.

Why should we therefore, look
at winter from the doleful side
when it has much to offer us in its
wealth of beauty and happiness!

—Alvina Horzen

The Rule of the III Order Secular of St. Francis of Assisi

Chapter 1 The Reception, the Novitiate, and the Profession

1. It is forbidden to take any
one as a member unless he be
more than fourteen years of age,
of good morals, of peaceable dis-
position, and above all, exact in
the practice of the Catholic re-
ligion, and of tried obedience to
the Roman Catholic and Apostolic
See.

2. Married women are not to
be admitted without the knowl-
edge and consent of their hus-
bands; if it is thought necessary
to act otherwise, it should be done
only with the approval of the con-
fessor of the postulant.

3. Those admitted into the Or-
der must wear the customary small
scapular and the cord. Failure to
do this will deprive them of all
privileges and rights granted to
the Order.

4. All who enter the Third Or-
der, whether men or women, shall
make a year's novitiate; then,
making the profession prescribed

by the Rule of the Order, they
shall promise to observe the laws
of God, to obey the Church, and,
if they fail in their profession, to
make the required satisfaction.

The first chapter of the Rule
lays down those regulations which
are absolutely necessary for the
life of a religious Order. It con-
cerns itself with the character of
the members to be received, with
their reception, novitiate and pro-
fession, and with the wearing of
the small scapular and cord, the
religious habit of the Tertiary.
The Catholicity of the Third Or-
der is shown by the fact that all
the members must be good Catho-
lics, loyal to the Holy Father,
and by the pledge which the Ter-
tiary makes to observe the Com-
mandments of God and of the
Church.

"The charity that Francis prac-
ticed in joy and in poverty of
spirit was a complete renunciation
of everything that incites to hat-
red, ambition, pride or selfishness.
Uniting in his person the most
gentle humaneness with the most
lofty heights of the supernatural,
he was the most faithful imitation
of evangelical life. He could well
repeat with St. Paul: 'To me to
live is Christ' (Phil. 1, 21). Thus
did he promote freedom of spirit;
thus did he become the sincere
friends of the people and the ef-
fective restorer of souls. By the
force of his example he was able
to lead men not only to the ob-
servance of the law of God, but to
the attainment of high Christian
perfection."

THE LITERATURE OF RUSSIA

John Klucher

Russia! What a flock of
thoughts take wing as the word
strikes the ear! What is Russia?
The irresponsible, limitless, abso-
lute rule of one man over a hun-
dred millions of his fellows—is

that it? The ikon in the corner of every room where the language is spoken; the blue domed basilica in every street of the great cities; the long haired priests chanting in deep bass; a pedestrian ceaselessly crossing himself—is that Russia? Or is it the vast and nearly roadless country, where entire villages are the prey of disease; where seven people out of every ten can neither read nor write?

It would be easier to say what is not Russia. In world affairs, wherever you turn you see Russia, whenever you listen, you hear her. To the challenge of the nations, as they peer from their borders, comes the same reply—"Who goes there?"—Russia!

A Russian once said, "Among us things have taken such shape that a story—the most frivolous form of literature—becomes one of two things: either it is rubbish or else it is the voice of a leader sounding thru' the empire."

It is now about 120 years since Pushkin's first writings appeared. Rich as the literature of various nations has proved during the past century, the Russian literature is unexcelled. Translations have appeared of late years in rapid succession; it is as though a gold mine had been uncovered. The literature of Russia possesses extraordinary vigor, simplicity, and reality. What a people! Their genius, their strength and weakness, the pathos of their history are all revealed in their literature. To read Russia literature is to understand the soul of Russia.

A glance at the map of Europe will show you its physical features. This interesting country covers an immense area in eastern Europe. East to the Ural Mountains and south to the Caucasus Mts. it is almost wholly a plain country with an elevation only a hundred feet above sea level. Marshland to the north, then wooded stretches and a great agricultural plain. Last of all, the unforested region of the south. Russia has little seaboard, but its rivers are numerous and include the Volga, the longest in Europe.

Its cities—Novograd, Moscow, and Petrograd are famous in Russian history and literature.

The reader of the poems and tales of Russia soon receives an indelible impression of the landscape as it appears in winter and in the summer, and of the villages, the manners and customs of the people. The reader comes to know the life of Moscow; he gets a glimpse of the Cossacks on the plains, and most of all, he meets at every turn—the Russian peasant who forms by far the largest element among the people.

As a rule, the Russian is peaceful, human and sincere. Intellectually he is keen and quick-witted, with an extraordinary fondness for argument and discussion. He is by nature commonly religiously, even fatalistic; he is patient under suffering and is energetic. He has sympathy for his fellowman and for dumb animals, and he lives close to nature and to the facts of life. Frankness and freedom of thought and manners are also traits of a Russian. The Russian is apt to be self-indulgent, unoriginal, and ill-balanced and he has an attitude of lacing well enough alone.

Lermontov, with Pushkin, was the founder of modern Russian literature. He was inspired by Shakespeare, Sgelle and Lord Byron. In 1837 he electrified the nation by a revolutionary poem addressed to the Hsar of Russia on the death of the poet Pushkin. And all of Russia learned the poem by heart.

By tradition, the great outstanding figures in Russian literature are Turgenev, Dostojevsky, and Leo Tolstoy. "Anna Karenina" is considered by critics to be Tolstoy's outstanding work.

Russia is a perplexing country, the political and economic life for more than a century, and especially since the World War I, has baffled all the economists west of Moscow. Russia is now engaged in a war, aligned with the United States, against leaders who dislike liberty-loving people.

LAUGHS!

A young man walked breezily into the doctor's surgery.

"Ah, good morning, sir!" he said. "I've just dropped in to tell you how greatly I benefited from your treatment."

The doctor eyed him up and down. "But I don't remember you," he said. "You're not one of my patients."

"I know," replied the other, "but my uncle was, and I'm his heir."

* * *

Customer: "I haven't come to any ham in this sandwich yet."

Waiter, "Try another bite."

Customer (taking huge mouthful): "Nope, none yet."

Waiter: "Hmmm! You must have gone right past it."

* * *

Her car stalled at the corner and the traffic light changed red, yellow, green; red, yellow, green. The polite policeman stepped up beside her car and asked: "What's the matter, lady, haven't we any colors you like?"

* * *

Drip (waiting for the traffic lights to change): "Ge whiz, what are they waiting for!"

Drop: "Perhaps they are waiting for Saturday night!"

* * *

Professor: "Is the theory clear to you now?"

Pupil: "Just as clear as if it had been translated into Chinese by Gertrude Stein and read to us by a tobacco auctioneer!"

* * *

Lawyer: "Olaf, you say you were working in the saw mill the day of the crime. Tell the jury what you saw."

Olaf: "Vot I saw! I saw wood, py golly! Vot you t'ink I saw . . . stone?"

Teacher: "Robert, give me a sentence which includes the word 'fascinate.'"

Robert (after deep thought): "My father has a waistcoat with ten buttons on, but he can only fasten eight."

DEPARTMENT DEPARTMENT

"Clothes don't make the man," it is true—nor the lady—but they can be made to show respect. It's all right to dress for church according to the weather; nevertheless, dress becomingly. You know what we mean.

Moreover, so act. Each time you pass before the blessed Sacrament, genuflect. To genuflect, means to touch the floor with your right knee.

We have secret information that pastors are uniting in a movement for the extermination of gum masticators. Definitely, the kneeling bench is no place for slightly-used gum. Better, park it on a dining room chair at home; or on the seat in your car.

Communists give 10% of their earnings in the cause of world revolution. Do you, Sir Catholic, get the point?

Having your tonsils yanked, eh? Don't gripe because your overburdened pastor doesn't get to the hospital. You're only one among perhaps a thousand parishioners—and anyway, you didn't let him know. Get acquainted with the Catholic chaplain at the hospital.

Regardless of your pastor's personality, keep your jittery tongue under control. Maybe he isn't perfect in every respect. He doesn't pretend to be. Your innuendos, in the long run, only debase you and injure the Church; not him. — Ex. Cath. Digest 9/41.

by **Brian McShane**

LAUDS FOR LORETTA

Good morning, Lord,
This is just your small, blue-eyed Loretta—
I come to offer gifts from me,
And also to include a prayer
About a new biretta.
Praise the Lord, my nylon hose; praise the Lord, my Sunday clothes;
Praise the Lord, my Dubonnet; praise the Lord, my décollete, praise the Lord.
Praise the Lord, tan camel's hair; praise the Lord, O orchids rare;
Praise the Lord, cute mutton sleeves; praise the Lord, glad week-end eves, praise the Lord;
Praise the Lord, O contract played; praise the Lord, the proms I've made;
Praise the Lord, my shining skates; praise the Lord, O phoning dates, praise the Lord.
Praise the Lord, O Monday blues; praise the Lord, my saddle shoes;
Praise the Lord, my green plaid shirt; praise the Lord, my rides with Bert, praise the Lord;
Praise the Lord, the words I've said; praise the Lord, my lipstick red;
Praise the Lord, white linen suits; praise the Lord, brown riding boots, praise the Lord.
Praise the Lord, my parts in plays; praise the Lord, brisk tete-a-tetes; praise the Lord, the putts I've downed; praise the Lord I've lost a pound, praise the Lord.

MAIL BAG

VIA AIR MAIL

WINNERS OF THE FLOWER CONTEST ARRANGED BY GERTRUDE REPP OF WAUKEGAN: Frank Kokal of Universal, Pa.; Dolores Krotec of Universal, Pa.; Agnes Voncina of Gowanda, New York. Winners of the Lenten Contest of four letter words: Paul Shubitz of Duluth, Minn.; Lillian Adamic of Burton, Ohio; Dolores and Dorothy Bostjancic of Joliet, Ill.; Kathryn Kokal of Universal, Pa.; Alice Kernz of Oglesby, Ill.

EASTER CONTEST

HOW MANY DIFFERENT EASTER GREETINGS CAN YOU COLLECT? The boy or girl with the most greetings will receive a prize. It is very easy: Happy Easter—Alleluja — Easter Greetings, etc. You will find many on the Easter cards people will send you, also in newspapers, magazines, etc. As many words as you like in each greeting. You must make sure that they are mailed by April 15th—in time for the next issue of the Ave Maria.

Notice for the Juniors

Hereafter, letters will be answered just as you notice in this issue. If you wish to receive a private reply you must always say so in your letter. Letters marked private will also be answered by private reply.

HAPPY EASTER TO ALL THE JUNIORS — TO YOUR FATHERS, MOTHERS, BROTHERS AND SISTERS!

Dear Father,

This is my first letter to the Ave Maria, and I hope it will not be the last. As long as this is my first time, I might as well tell you about myself. I am ten years old and in the sixth grade in the Stowe School. I'm in the same fix as my brother: I can't go to a Catholic school, but I attend Catechism Classes. It's kind of late to thank you for the gift you sent me, but it's very nice. May I have some Pen Pals, Father? You know my address.

Genevieve Shubitz (Duluth, Minn.)

Dear Genevieve,

There always has to be a first time—even in writing to the Juniors' Friend. Too bad about school, though. Do the

Praise the Lord, cool bridle trails; praise the Lord, O ginger ales;
 Praise the Lord, my apple pies; praise the Lord, my laughs and cries, praise the Lord.
 Accept, dear Lord, these little human things; bless them each and grant to me
 Grace to use them for Thy glory—now and in eternity. Amen.
 Good-by, dear Lord, and keep today, your little girl, Loretta,
 And please, dear Lord, it's Brian that needs the new biretta.

Ex. — Catholic Woman's World.

FOR MOTORISTS

This afternoon while cleaning out a bright red box—it is tin and has a hinged cover—which I much cherished, for the reason it holds snugly many leaflets that have come to me from many parts, mailed by friendly hearts, I was confronted by a gaily bordered verse card which I think came to my attention providentially, for the urge to travel has increased, filling the highways with pleasure seekers and with many heedless in their pleasure driving. I do not know who wrote the verse, for no name appears on the card, but all who drive a car will be glad to read the

PRAYER FOR MOTORISTS

Grant me a steady hand and watchful eye,
 That no man shall be hurt when I pass by.
 Thou gavest life, and pray no act of mine
 May take away or mar that gift of Thine.
 Shelter those, dear Lord, who bear me company,
 From the evils of fire and all calamity.
 Teach me to use my car for others' need,
 Nor miss through love of speed
 The beauty of Thy world; that thus I may,
 With joy and courtesy, go my way.

* * *

LITTLE THINGS

To rule, as many fain would do, Lord, I have no desire;
 But, in the humble ways of life, I would the weak inspire;
 Although I would not lead the way—for glory is a sound
 That often proves a hollow shaf—I would that I were found
 Where wait the poor and simple folk who know but pain and loss,
 And I would give them of my strength to help to bear their cross.
 Content am I to follow those whose lot it is to fight
 Against the wrongs that harass life, against each tyrant's might!
 Grant larger gifts to broader lives, but give to me this one:
 To do the little things, dear Lord, that others leave undone!

best you can in Catechism classes. Glad you like the little gift. Since when can you typewrite? I could hardly write long-hand when I was in sixth grade (I never was because I skipped it). Tell the truth now! Did your brother type it for you? ***Gang! Genevieve wants some Pen Pals. Now don't holler all at once!

Juniors' Friend.

Dear Rev. Father,

Just another card from Annie. I'm well and working, so you see I don't have much time to write. But I'll still drop a card to show that I won't forget about you all. The work I do is breaking and separating eggs. It won't last more than a few months but I like it—it's just like playing. So you'll excuse me for not writing a letter won't you? I know you will because you're the type that always is willing and ready to excuse, are you not? Don't forget to write to me. I still love to receive letters, especially from you. Don't forget to pray for me and I'll pray for you!

Anna Smrekar (Kansas City)

Dear Annie,

I sure thought that you also were caught in the draft when I didn't hear from you. That is a big worry off my mind. Do you ever drop any eggs on the floor? What a fight it would be if you got mad at anyone while working! How can I help writing to you after reading the second to last sentence in your letter with certain words even underscored? O. K. I'll pray for you so don't forget to do your share.

The Juniors' Friend.

Wake Up, Americans!

Wake up, Americans!

Make America's answer roar out over the world. Every citizen must

back the United States Army and Navy to victory—back them with work and money.

Do your part: Buy United States Defense Bonds and Stamps at your post office, bank, or savings and loan association. Get Defense Stamps at your retail store or from the carrier boy of this newspaper.

FAST BY THE ROAD: by JOHN MOODY.

Wall Street, the financial pivot point of America is the setting for this autobiography . . . the story of John Moody's conversion from the aristocratic Episcopalian church to the humble but honestly honorable Catholic Church.

John Moody is an important figure in New York's concrete canyon which dominates the money matters of the nation. Ever since his start as clerk, more than a half century ago, he has remained active in Wall Street. In the past fifty years, John Moody has experienced its pinnacles of prosperity and depths of depression.

Ten years ago, John Moody ended his unceasing quest for the truth—the Catholic Church. On this occasion, he wrote *THE LONG ROAD HOME*—already read and still being read by hundreds—a personal sketch of his long career. This new book is therefore a sequel; a review of his last ten years as a Catholic.

One might be lead to believe that this is a somber, serious self-study to be left to the student . . . on the contrary. Moody present "Catholic theology with chuckles!"

Here is one interesting incident with which the book is generously spiced: "when a friend heard the rumor that Rome had caught Moody in its net he promptly went to John and told him of the ugly story going the gossip rounds; and he related to the author how he had vehemently denied the scandal; Moody blandly explained that it was the truth . . ." of course you can imagine the embarrassment of the well-intentioned defender. Many other equally hum-

BROWSING THRU BOOKS

with

FRIAR FREDERICK

orous passages are fairly sprinkled thru-out the narrative.

Too many converts' chronicles are either conventional or unconventional to the extreme . . . however this work is a well-balanced exception. We have excellent evidence of its distinction by the fact that the book has been selected by the Catholic Book of Month Club. *FAST BY THE ROAD* is a highly recommendable and really readable record of a man's . . . a great man's decade of life.

Macmillan: N. Y., \$2.50.

ERIC GILL: AUTOBIOGRAPHY.

Since its publication, this book—and intimate self-portrait—has rightfully been awarded outstanding honors. First, it was good enough to be put on the Catholic Book of the Month list and then its author because of this work was given the "First Annual Catholic Literary Award. Catholic and non-Catholic reviewers have vied with one another in acclaiming this unusual, this so delightfully, daringly different book.

Frankness . . . startling sincerity . . . is the keynote characteristic of Eric Gill—"artist, rebel, devout seeker of religious truth, passionate hater of all lust for power and possessions." He strips his mind of all hypocritical cloaks and presents it to the reader.

Also a convert, the writer tells

us how he spent a great part of his earthly existence inventing a religion in accordance with his conscience . . . and when he finished, he found out that it was the Catholic Religion.

An added feature of the volume is its illustrated section . . . wherein are reproductions of Eric Gill's works of art. He was at once a painter, engraver, sculptor and architect. Stone, canvas, wood were his means of expressing deep pathos . . . but he created an eternal, immortal masterpiece out of his own soul.

For readers that want a truly unique book . . . Eric Gill will fill the bill.

Devin-Adair: N. Y., \$3.50.

RING UP THE CURTAIN: by

Cecilia Mary Young.

As the title so strongly suggests . . . the theatre is the topic of this currently popular publication. Drama is considered from all angles and the author is an authoritative interpreter of the Catholic Theatre. Her stage schooling originated in the attic of her childhood home and developed until today she is a recognized promoter of the amateur "Little Theatre" movement.

RING UP THE CURTAIN is no skimpy "how-to-do-it" manual. In it Cecilia Young delves deep into the fundamentals of the Catholic Theatre; into the history and century-old evolution of the stage as we know it at present. She shows how much even the secular showmen owe to the Catholic Church for fostering and preserving drama.

The value of the book is enhanced by educational and practical instructions. All phases of the footlight profession are explained, especially the amateur theatre. Parish plays, children's plays, community drama . . . are discussed in detail. Methods and operations of actual production are taught: rehearsals, costumes, actors, scenes, stage, publicity . . . In conclusion the author published a complete index of plays suitable for everything from indoor to out-door theatres . . . the list offers information on scores of productions. This is a reference book made for practical everyplay use.

For persons having any connection whatsoever with the amateur theatre, directing, promoting, acting, this is definitely a "must-have-handbook!"

Library Service Guild:
St. Paul, Minn.

PROGRESS IN DIVINE UNION:

by Rev. Raoul Plus, S. J.

Our spiritual special for this month is a superb translation from the French by two nuns of the SISTERS OF NOTRE DAME in Cleveland, Ohio. The French author, Father Plus, is fast becoming an American favorite because of his many fine renditions of meditation material.

At no other time was such stress, of getting back to God once more, needed as it is now. The writer realizes and convinces the reader that by individual sanctification we will arrive at a union with God.

If you're seeking encouragement, a spiritual stimulus and an optimistic outlook on life read and re-read **PROGRESS IN DIVINE UNION**.

Frederick-Pustet: N. Y., \$1.50.

HI, GANG: by Daniel A. Lord, S. J.

Everybody knows and appreciates this writer: this prolific penman of Catholic publications, pamphlets, papers and books. Father Lord's many journalistic articles are syndicated by most of the Catholic newspapers.

HI, GANG is a collection of his chummy, chatty conversations for teen-age boys and girls. Recalling his own adolescent days, he portrays many "gang days, games, dancing, parties, graduation, etc." adventures. With every incident he inserts solid Christian teaching in a fascinating, irresistible style.

Boys and girls will enjoy and easily digest HI, GANG. It'll make for a perfect graduation gift.

The Quen's Work: St. Louis, \$1.

THE PLIGHT OF THE SLOVENES

(LETTER DEPICTS NAZI BARBARISM AGAINST SLOVENES)

Dear Son:—

We wish to let you know that on Nov. 12 we left our beloved home. We took with us only what we had on our persons, everything else had to remain there.

Frankie, how fortunate you are that you are over there! It took one month for your letter to reach us. We couldn't answer you sooner because there was no time—besides, what difference would it make.

Frankie, we have no home anymore. Neither do we know where our home will be. Reza, Karolina and Ivan went with us as far as Rajhenburg, then no more. Francka left Krška Vas a week earlier, also Cene, Marička and Lojze from Raka.

Dear son, how sad was our departure from home which we had to leave forever. We had to leave there two cows, a heifer, two grown pigs and three little pigs. A large barrel of wine, full chests of various grains and 40 merniks (bushels) of wheat. While we were leaving with tears in our eyes, others were already taking our wheat away and drinking our wine. When we reached Rajhenburg, some one who followed told us that our wheat and our wine were gone already. I can't tell you, Frankie, how I suffered.

And how many other things we lost. How much we worried, worked and saved, and now, we must wander around the world in shreds and bare

feet. . . .

With sad hearts we greet you: I, your father, Mamma, Vinci and our little Annie. It's a sad greeting from us the wanderers. . . .

Dear brother:—

Brother Frankie, we must report you the sad news that we had to leave our dear home and now we are on way to some refugee camp in Saxony, Germany. Thirty thousands Slovenes are there already. And now, when the winter comes! It is all so very sad! All our relatives are gone, Jančar and Ajster, Veličič Lojze and Cene and Jože from Skopice, none are left, all Slovenia is on the road. . . .

We don't know for each other. As far as Rajhenburg we went together, there they tore us apart. We waited one day and one night for the transport. With us are several families from Drnovo, the rest are people from Bizeljsko and Styria, 145 persons altogether.

Frankie, if at all possible, we will come to you, now, however, we can't go anywhere, neither do we know what we are.

Today we are without everything. We burned down without a fire. . . .

Good-bye, dear Frankie! We wish you a merry Christmas. Ours will be a sad one.

Your brother Vinci, sister Anica, dad and mama. Goodbye."

GOLDEN RULES

Speak not injurious words neither in jest nor earnest; scoff at none although they give occasion.

Be not forward, but friendly and courteous; the first to salute, hear, and answer; and be not pensive when it is a time to converse.

Detract not from others, neither be excessive in commending.

Go not thither where you know not whether you shall be welcome or not. Give not advice without being asked, and when desired, do it briefly.

If two contend together, take not the part of either unconstrained, and be not obstinate in your own opinion; in things indifferent be of the major side.

Reprehend not the imperfections of others, for that belongs to parents, masters, and superiors.

Gaze not on the marks or blemishes of others, and ask not how they came. What you may speak in secret to your friends, deliver not before others.

Speak not in an unknown tongue in company, but in your own language, and that as those of quality do and not as the vulgar; sublime matters treat seriously.

Think before you speak; pronounce not imperfectly, nor bring our your words too hastily, but orderly and distinctly.

Be not apt to relate news if you know not the truth thereof. In discoursing of things you have heard, name not your author always. A secret discover not.

"... an exceedingly interesting and unconventional autobiography."—N. Y. Times.

ERIC GILL

DEVIN-ADAIR

\$3.50

"This is a challenging, stimulating and appealing book!"—N. Y. Herald Tribune.

KAJ JE KJE NA STRANEH TE ŠTEVILKE:

Govor Rev. J. Gabrovška	str. 2
Za žalostno obletnico—P. B. Ambrožič OFM. . .	3
Se jim je še kar dobro izšlo — P. B. Ambrožič O. F. M.	5
Slovenske litanije izgnanih slov. duhovnikov .	7
Deset slovenskih zapovedi	9
Ob obletnici — Dr. Miha Krek	10
Pol okraj—Ljub okol—P. B. Ambrožič OFM. .	12
Tri kaplje krvi — K. Širok	14
Konec pridige o faconetelnih — Janez Svetokriški	16
Trije angeli — K. Širok	17
Lamotski župnik — konec povesti — Haluška, P. Evstahij	19
Živi telegraf — Šedivy	23
Tu najdeš odgovor — P. Martin Stepanich . . .	24
Z grička Asizij	26
Glasovi z Lemonta	28

Vsak dan in na vsak način prihranite denar,
če kupujete pri

TRIKRYL'S DEPT. STORE

2110-14 W. Cermak Rd., -:- Chicago, Illinois

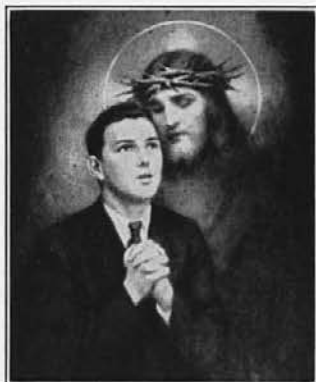
Dobra trgovina v prijazni okolici.

Shranite naše "STAMPS". Z njimi si prihranite denar pri

vsakem nakupu.

TO OUR YOUNG MEN!

We have our new seminary. It is our fondest and most cherished hope realized. It is, however, only our first goal. Now we must concentrate on

another; getting worthy youth to train for the priesthood and brotherhood. That is the purpose of this seminary. And today, as ever before, the biblical

truth holds good: "The harvest is great, but the laborers are few."

Undoubtedly among you who read this there are many who are called by God to a higher state of life. You desire to devote your time and energy for the spiritual good of others. Possibly, if you have the necessary talent and fulfill other requirements, you desire to work for the kingdom of God on earth by winning souls to God and by doing parish and missionary work. Then you are called to the priesthood.

If, however, you lack that talent and would nevertheless embrace religious life to insure your own salvation and devote your life to work in a monastery or parish rectory, then you are called to the brotherhood.

As a priest you would directly labor for the salvation of souls; as a Brother you would help the priest accomplish this purpose and hence indirectly also labor for the salvation of souls.

As a Brother you would work within or without the monastery, on the farm, office, become a cook at the monastery, in the garden, in the Ave Maria printing or in parish rectories, etc. With this work there is always sufficient recreation and respite. Once you have entered the Order, you no longer have any personal worries. You are well taken care of in every respect.

What are the requirements for the aspirant to the priesthood and brotherhood?

The student for the priesthood must be of good Catholic parents and of a good reputation; he must be healthy and sound in mind and body; in age he may range from 15 to 20 years.

The candidate for the brotherhood must also be of good Catholic parents and of a good reputation and sound in body and mind; he must be unmarried or a widower. Further, he must promise, as soon as he enters the Order, that if he eventually leaves the Order he shall not demand wages for work performed. This is done to safeguard the Order. Age is not a serious consideration among the requirements of the brotherhood.

If you sincerely feel that you are called either to the priesthood or brotherhood, please contact us immediately and we will make the necessary arrangements. If among your acquaintances there is one who manifests a similar disposition please inform him about this.

Address all communications to:
**Very Rev. Commissary-Provincial,
St. Mary's Seminary,
Lemont, Illinois.**

Sveti Jožef, ki si bil vsem kristjanom vedno dober pomočnik, zlasti v najpotrebnejših rečeh, k Tebi se obračamo v zaupanju.

To zaupanje nam ni bilo osramočeno v lanskem in letošnjem letu, ko si toliko dobrih src odprl za našo stvar in nam naklonil toliko dobrotnikov, da smo lahko v nekaj mesecih postavili novo hišo.

Vemo, da boš tudi tej prošnji ustregel in pomagal. Hišo so nam zidarji postavili, toda kaj bomo s hišo, če je ne moremo spremeniti v dober in topel domek.

Hišo zidarji postavljajo, dom si pa moramo sami urediti, smo brali v lepi knjigi o Tebi med letošnjimi duhovnimi vajami. Dom, ki bo predvsem prevzet z blagodišečim kadilom krščanskega življenja. Ti si tudi postavil Nazarško hišico, še lepše pa si uredil domek Mariji in Jezusu z svojim lepim vzglednim življenjem.

Tudi mi obljublamo, da se bomo v hiši, ki si nam jo Ti postavil, ravnali po Tvojem zgledu in iz te hišice napravili božji grad, kjer bo Vsemogočni prebival.

Ali misliš, da ne bo v duhu sv. Frančiška, če Te sedaj prosimo, da nam še več dobrih src odpreš, ki bodo prispevali v poseben sklad, da lahko vse altarje plačamo, da lahko dolg za tabernakelj poravnamo in vse, kar smo si omislili novega pravzaprav kar "na puf". V zaupanju da bo sveti Jožef tudi sedaj priskočil na pomoč. Ali smo predrzno zaupali?

ROMANJA PRI MARIJI POMAGAJ

V LEMONTU

v letu 1942

12. julija—Baragov Dan. Molitve za poveličanje Baraga.
Obenem spominski dan blagoslovitve lemontske cerkvice.

26. julija—Dan Ženske Zveze.

9. avgusta—Romanje župnije sv. Štefana iz Chicago, Ill.

16. avgusta—Romanje župnije sv. Jurija iz South Chicago, Ill.

13. septembra—Medeni piknik.

Ob vseh slovesnih dneh je program romanja:

Maša pri groti z govorom ob 11. uri, v slovenskem in angleškem jeziku. — Po maši kosilo za oddaljene romarje, ki kosilo naroče teden preje. — Popoldan prosta zabava na romarskem gričku.